

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 240 (5471) 29 dekabr 2017-ci il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

Məcburi köçkünlərin problemlərinin həlli dövlətin əsas məsələsidir

Prezident İlham Əliyev: "Gələn il ən azı 4 min ailə yeni evlərlə təmin ediləcək və beləliklə, tədricən biz bu problemi həll edəcəyik"

Mehriban xanım Əliyevanın xeyriyyəcilik əməlləri humanizm prinsiplərindən qaynaqlanır

3

Əli Həsənov: "Etnik separatizm meyillərini beynəlxalq hüququn gücü ilə dayandırmaq olar"

4

Əli Əhmədov: "Azərbaycan sabitlik və inkişaf baxımından dünyada nümunə olacaq ölkələrdən biridir"

5

Yeni Azərbaycan Partiyası fəaliyyətində hər zaman gənclərin inkişafına geniş imkanlar yaradır

6

Nurlana Əliyeva: "Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü azərbaycanlılar arasında birlik və həmrəylik yaratmaq prosesində mühüm rol oynayır"

5

Azərbaycanın Avropaya Qarabağ Şərti

10

11

Naxçıvan şəhərində açılan Yeni il yarmarkasında bolluq və ucuzluqdır

12

Xankəndi şəhərinin işğalından 26 il ötür

16

"Liverpul" 75 milyon avroluq transfer reallaşdırıb

Məcburi köçkünlərin problemlərinin həlli dövlətin əsas məsələsidir

Prezident İlham Əliyev: “Gələn il ən azı 4 min ailə yeni evlərlə təmin ediləcək və beləliklə, tədricən biz bu problemi həll edəcəyik”

Son 15 ildə dünyada 57 min terror hadisəsi törədilib, 100 minlərlə insan həlak olub. 57 min terrorun 2 mini erməni işgalçıları tərəfindən Azərbaycan xalqına qarşı törədilib. Dünyada çoxlu sayıda münaqişə ocaqları da mövcuddur. Ümumi hesablamalara görə, 169 ölkələrəsi və ölkələrdaxili münaqişə ocağı vardır.

Dünyanın hazırda 40 ölkəsində qanlı döyuşlər gedir. Münaqişələr arasında Qafqaza aid münaqişələr də vardır ki, onlardan biri Azərbaycanın xarici siyasetinin prioritet məsələsi olan Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsidir. Münaqişələr var ki, onun tarixi 70 ildir. Ele münaqişələr də var ki, yendir. Bu faktlar dönyanın çox böyük problemlərlə üz-üzə olduğunu təsdiqləyir. Münaqişələrin sayı isə sürelə artmaqdadır. Bu rəqəm də açıqlanmışdır ki, 60 milyona qədər insan münaqişələr nəticəsində öz yurd-yuvusından didərgin düşmüşdür. Bunlardan bir milyonu Azərbaycan xalqına məxsusdur. Belə bir vəziyyətin nə dərəcədə narahətedici olduğunu Azərbaycan kifayət qədər yaxşı bili və onun həllinin vaciblığını də her zaman ön planda tutur. Çünkü ölkəmiz uzun illərdir ki, belə problemlə üzləşib və bunun hansı çətinliklər yaratdığını da yaxşı bili.

Sırr deyil ki, Azərbaycan artıq qəçqin və məcburi köçkünlərin probleminin həllində ortaya uğurlu bir nümunə də qoya bilib. Ötən dövr ərzində iqtisadi imkanları artan Azərbaycan dövləti öz doğma torpaqlarını tərk etməyə mecbur edilmiş insanların üzləşdikləri problemlərin həlli üçün bütün zəruri tədbirlər görüb və görməkdədir. Doğma yurdalarından qovulmuş soydaşlarımızın sosial həyat tərzinin yaxşılaşdırılması, faydalı əməkli məşğul olmaları üçün qəbul edilmiş proqramlar əsasında genişmişqayıslı işlər görülüb. Onların mənzil-meşət problemlərinin yaxşılaşdırılması istiqamətində möhtəşəm layihələr həyata keçirilib. Bunun daha bir təsdiqi qismində Tərtər rayonunda 1170 məcburi köçkünlərin ailesi üçün salınan yeni yaşayış kompleksini göstərmək olar. Burada yaradılan şəraitlə tanış olan Prezident İlham Əliyev görürlən işləri yüksək qiymətləndirib və məcburi köçkünlərin problemlərinin həlli istiqamətində bundan sonra da lazımı addımlar atılacağını bildirib: “Bu, Azərbaycan dövlətinin siyasetini göstərir. Onu göstərir ki, məcburi köçkünlərin problemlərinin həlli bizim üçün əsas məsələdir. Təsadüfi deyil ki, Dövlət Neft Fonduñ ilk vəsaiti Ulu Öndər Heydər Əliyevin göstərişi ilə, məhz köçkünlərin problemlərinin həlline istiqamətləndirilmiş

dir. Bu siyaset bu gün də davam etdirilir, hər il kifayət qədər böyük vəsait nəzərdə tutulur və bu il də belədir, gələn il də belə olacaq. Hələ də çətin vəziyyətdə yaşıyan köçkünlər var, onların problemləri də öz həllini tapaçaq. Gələn il ən azı 4 min ailə yeni evlərlə təmin ediləcək və beləliklə, tədricən biz bu problemi həll edəcəyik. Bu şəhərcikde yaşayacaq köçkünlər bu güne qədər çox ağır vəziyyətdə yaşayırlılar. Kimsə kirayədə, kimsə yararsız binalarda, uşaq bağçalarında yaşayırırdı. İndi onların həyatında yeni dövr başlayır və bu, doğrudan da, çox əlamətdar hadisədir. Onu da qeyd etməliyəm ki, bu şəhərcik qısa müddət ərzində tikilib istifadəyə verilir. Tikintinin başlanmasıdan heç bir il keçməyib. Bu, onu göstərir ki, bu məsələləri qısa müddət ərzində həll etmək üçün bizim kifayət qədər böyük imkanlarıımız var”.

Tərtər rayonunda 1170 məcburi köçkünlərin ailesi üçün yeni yaşayış kompleksi Prezident İlham Əliyevin 2004-cü il 1 iyul tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Qaçqınların və məcburi köçkünlərin yaşayış şəraitinin yaxşılaşdırılması və məşgulluğunun artırılması üzrə Dövlət Proqramı”na dövlət başçısının 2011-ci il 21 fevral tarixli Sərəncamı ilə edilmiş əlavələrə uyğun olaraq salınıb. Bu yaşayış kompleksində olan 1170 mənzilin ümumi sahəsi 88 min kvadratmetrdir. Mənzillərdən 120-si bir, 504-ü ikisi, 472-si üç, 80-i isə dördətəklidir. Mənzillərə Tərtər rayonu ərazisində müvəqqəti məskunlaşmış Kelbəcər, Ağdam, Laçın, Cəbrayıllı və Şuşa rayonlarından olan məcburi köçkünlər köçürülecek. 50 hektarlıq torpaq sahəsində inşa edilən yeni yaşayış kompleksində zəruri infrastruktur

tur obyektləri - məktəb, uşaq bağçası, musiqi məktəbi, inzibati bina, klub-icma mərkəzi, həkim məntəqəsi, ATS binası inşa olunub. Musiqi məktəbində siniflərin hamısı musiqi alətləri ilə təchiz olunub. 280 yerlik uşaq bağçasında da balacaların təlim-tərbiyəsi üçün bütün imkanlar yaradılıb. Müxtəlif qrupların fəaliyyət göstərəcəyi bağçada balacaların ilkin biliklərə yiyələnmələri üçün bütün tədbirlər görülüb. Yaşayış kompleksindəki məktəblə tanış olan dövlət başçısına məlumat verildi ki, bu təhsil ocağı 1200 şagird yerlidir. Bu yaşayış kompleksi ölkə üzrə məcburi köçkünlər üçün salınan sayca 97-ci şəhərcikdir. Kompleks salınarkən elektrik, su, qaz, istilik təchizatı və suvarma sistemi, rabitə və televiziya şəbəkəsinin qurulmasına xüsusi diqqət göstərilib, yol, küçə və kanalizasiya şəbəkəsi yaradılıb. Ümumiyyətlə, indiya qədər salınan yeni yaşayış komplekslərində 152 məktəb, 58 mədəniyyət, 59 səhiyyə müəssisəsi, 60 uşaq bağçası, 2 Olimpiya idman Kompleksi tikilib, kilometrlərlə yol, su, elektrik və qaz xətləri çəkilib. 2003-2017-ci illərdə qeyd olunan istiqamətdə görülən işlərin statistikasına nəzər salsaq, bunların əyani şahidi olarıq. Belə ki, həmin dövr ərzində ölkə Prezidenti tərəfindən sözügedən məsələ üzrə 55 Fərman və Sərəncam imzalanıb.

Görülən işlər nəticəsində 2007-ci ildə 12 çadır düşərgəsinin və dəmir yolu üzərindəki yük vaqonlarından ibarət qəsəbələrin leşvi, 2016-cı ildə 16 fin tipli qəsəbənin leşvi başa çatdırılıb və orada müvəqqəti məskunlaşmış məcburi köçkünlər ailələrinin yeni salınmış qəsəbələrə köçürülməsi təmin edilib.

Sahibkarlığın inkişafı məq-

sədilə Məcburi Köçkünlərin Sosial inkişaf Fondu tərəfindən 24 min məcburi köçküna 14,8 milyon manat məbləğində mikrokredit, Sahibkarlığa Kəmək Milli Fondu tərəfindən isə 2 min məcburi köçkün sahibkara 40 milyon manat güzəştli kredit verilib. Bu mikrokreditlərin əksəriyyəti kənd təsərrüfatı layihələrinə yönəldilib. Ötən dövrde 200 min məcburi köçkün bündən təşkilatlarında və digər sahələrdə daimi işlə təmin edilib. Bununla da, məcburi köçkünlər arasında yoxsulluq həddi son 14 ildə 75 faizdən 12 faizdək azalıb. Qarşıdağı dövr ərzində görülən işlər nəticəsində məcburi köçkünlərlə bağlı digər məsələlərin də sürətlə öz həllini tapacağı şübhə doğurmur. Çünkü Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü siyasetin təməl prinsiplərindən biri, məhz qəçqin və məcburi köçkünlərin həyat səviyyəsinin yaxşılaşdırılması, onların müxtəlif problemlərinin həllinə hərəkəflə dövlət qayğısının təmin olunmasıdır.

Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva da məcburi köçkünlərin həyat şəraitinin yaxşılaşdırılmasına xüsusi diqqət göstərir. Belə ki, bu ilin mayında Qaradağ rayonunda 1026 məcburi köçkünlərin ailesi üçün inşa edilən “Ümid Yaşayış Kompleksi”nin təməl qoyulub. Abşeron rayonunun Masazır, Mehdiabad, o cümlədən, Sabunçu rayonunun Ramana qəsəbələrində 470 mənzil məcburi köçkünlərə təqdim edilib.

Bir sözlə, Azərbaycanda qəçqin və məcburi köçkünlərin mənzil-meşət şəraitlərinin yaxşılaşdırılması, onların sosial müdafiələrinin gücləndirilməsi və məşgulluğunun təmin edilməsi yüksək səviyyədə həyata keçirilməkdədir.

“Səs” Analitik Qrupu

Rəsmi xronika

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Bakı şəhəri Sabunçu rayonunun Sabunçu, Maştağa və Suraxanı rayonunun Əmircan, Bülbülə və Qaraçuxur qəsəbelərində su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması layihəsinin davam etdirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında Sərəncam imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fonduñ 2018-ci il büdcəsi haqqında Fərman imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev “Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi və “Azərbaycan Respublikası İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 28 dekabr tarixli 504 nömrəli Fərmanında dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 20 fevral tarixli 111 nömrəli Fərmanında dəyişikliklər edilməsi haqqında Fərman imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev Kiçik və orta sahibkarlıq sahəsində idarəetmənin daha da tekmilləşdirilməsi haqqında Fərman imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev Rauf Babayevin “Şöhrət” ordeni ilə təltif edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Sərəncamda qeyd edilir ki, Azərbaycan musiqi medəniyyətinin inkişafında xidmətlərinə görə Rauf Yusuf oğlu Babayev “Şöhrət” ordeni ilə təltif edilsin.

***

Dövlət başçısı Flora Qasimovañın “Şöhrət” ordeni ilə təltif edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Sərəncamda qeyd edilir ki, Azərbaycan Respublikasının ictimai-siyasi həyatında fəal iştirakına görə Flora Qasimova “Şöhrət” ordeni ilə təltif edilsin.

***

Prezident İlham Əliyev eyni zamanda Salxbər Məmmədovun “Şərəf” ordeni ilə təltif edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev Dünya Azərbaycanlılarının Həmşəri Günü münasibətilə bir qrup şəxsin “Tərəqqi” medali ilə təltif edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

***

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Marianna Vardinoyannisin “Dostluq” ordeni ilə təltif edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Sərəncamda qeyd olunur ki, Azərbaycan və Yunañstan xalqları arasında dostluq əlaqələrinin inkişafındakı xidmətlərinə görə Marianna Vardinoyann “Dostluq” ordeni ilə təltif edilsin.

***

Dövlət başçısının digər Sərəncamları ilə Azərbaycan və İsrail xalqları arasında dostluq əlaqələrinin inkişafındakı xidmətlərinə görə Robert Viktoroviç İlatov və Azərbaycan və Qazaxıstan xalqları arasında dostluq əlaqələrinin inkişafındakı xidmətlərinə görə Darxan Kyandikulu Kıdırəli “Dostluq” ordeni ilə təltif edilərlər.

***

Müasir dövrümüzde Ümummilli Lider Heydər Əliyevin müdrikliyinə əsaslanan həyat fəlsəfəsi, xalqa xidmət missiyası - ideyaları bir elm olaraq öyrənilir və geniş formada təbliğ olunur. Onun ırsının təbliğində adını daşıyan Heydər Əliyev Fondu, böyük missiyanın daşıyıcıları olaraq, bu istiqamətdə ardıcıl olaraq işlər görür.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin xatirəni əbədiləşdirmək, Onun bütün nəsillərə örnək olan ırsını təbliğ etmək məqsədi ilə fəaliyyətə başlayan Heydər Əliyev Fondu Azərbaycanın sosial inkişafına xidmet edən genişmiqyaslı program və layihələrin icraçısına əvvildi. Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fonduunun prezidenti, YUNESKO və İSESKO-nun Xoşməramlı Səfiri Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü və məqsədyönlü fealiyyəti nəticəsində, müxtəlif sahələri əhatə edən çoxsaylı layihələr realaşdırılmış, nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq əlaqələri qurulmuş, Bakıda bir sırada dövlətlərin iştirakı ilə möhtəşəm konfrans və festivalların keçirilməsinə müvəffəq olunmuşdur. Azərbaycan cəmiyyətində gənc nəslin biliklərə yiyələnməsini və ölkəmizin dünya təhsil sistemine integrasiyasını prioritet məsələlərdən hesab edən təhsilin inkişafına yönəlmış genişmiqyaslı program və layihələri qısa bir zaman məsafəsində böyük uğurlara səbəb oldu.

TOLERANTLİĞİN ÜNVANI - AZƏRBAYCAN

Heydər Əliyev Fonduun xüsusi diqqət yetirdiyi prioritet sahələrdən biri də ölkəmizdə tolerantlıq ənənələrinin qorunmasıdır. "Tolerantlığın ünvani - Azərbaycan" layihəsi əsasında 2006-ci ildə Heydər Əliyev Fonduun təşəbbüsü ilə bərpa işləri aparılıb. Dini abidələr bərpa edilərək, istifadəyə verilib. Qeyd olunan layihə çərçivəsində Bakıdakı Pravoslav kilsəsində təmir-bərpa işləri aparılıb. Layihənin digər tərkib hissəsi "Or-Avner" Beynəlxalq Fondu ilə birgə Bakıda yaşayan yəhudi uşaqları üçün 600 yerlik Təhsil Mərkəzi inşa olunub. Azərbaycanda məskunlaşan xalqların etnomədəni komponentlərinin inkişafına yönələn tedbirlerin həyata keçirilməsi istiqamətində də Azərbaycanda görülən işlər, mehz müasir dövrümüzə dövlətin bütün milletlərə olan insanlara diqqət və qayğı ilə ya-naşmasının nəticəsidir. Fond tərəfindən Bakıdakı Müqəddəs Məryəm kilsəsi təmir və bərpa olunmuşdur.

Dünyada gedən qloballaşma prosesinde milli-mənəvi dəyərlər qorunub-saxlanılır və milli özündərək, milli ideologiya və azərbaycanlıq məfkurasi əsas aparıcı xətt olaraq təbliğ edilir. Bu prosesdə Heydər Əliyev Fondu, qeyri-hökumət qurum olaraq, əhəmiyyət kəsb edən layihələrə imza atır. Fond Azərbaycan tarixi və mədəni abidələri, xalçaçılıq sənəti, müğam sənəti və s. etrafında təbliğat işləri aparır, dünyani mədəni irlimizle tanış edir və onun inkişafına çalışır. Avropa ailəsinin üzvü olan Azərbaycanın zəngin mədəniyyəti və tarixi ərisi haqqında güclü təbliğat aparılır. Şərqi və Qərbi sivilizasiyalarının mədəni nailiyyətlərini uğurla sintez etmiş Azərbaycan mədəniyyətinin böyük və görkəmli xadimləri sayəsində, bu gün Azərbaycan bəşəriyyətin mədəni liderlərindən birinə əvvəlib. Heydər Əliyev Fonduun Azərbaycan musiqisine - muğamına olan diqqəti və təbliğini sayəsində bu janr özünü yeni bir inkişaf mərhələsini yaşayır. Təsadüfi deyil ki, Azərbaycanın Birinci Xanımı, Heydər Əliyev Fonduun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın Kanadada "İlahi Muza - Azərbaycan Müğamının Hamisi" adlı abidesi qoyulub. Bu abide elit mənzərəli Niagara on the Lake şəhərinin (Kanadanın birinci paytaxtı) təməraqlı mali-kanallarından birini bezəyir. Fondu gördüyü işlər qeyri-millətlərin nümayəndələri tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. Belə ki, Azərbaycan muğamının dirçəldildi və onun beynəlxalq seviyyədə geniş təbliğ edilməsi, ha-

Mehriban xanım Əliyevanın xeyriyyəçilik əməlləri humanizm prinsiplərindən qaynaqlanır

Mehriban Əliyeva: "Azərbaycan və Rusiya strateji tərəfdəşlərdir və əlbəttə ki, bizim humanitar sahədə əməkdaşlığımız bu tərəfdəşliğin çox mühüm hissəsidir"

belə, bütün dünyada sülh naminə sivilizasiyaların dialoğunun səmərəli inkişafı və möhkəmlənməsi, dünya mədəniyyətlərinin bir-birinə yaxınlaşması və qarşılıqlı nüfuz etməsi Mehriban xanım Əliyevanın adı ilə bağlıdır. Azərbaycan musiqisi, onun təsviri sənəti, nadir qədim müğam minlərlə avropalıն bənzərsiz bədii gözəlliyi və mənəvi kamilliyyi, habelə, fəlsəfi məzmununun dərinliyi ilə fəth edir. Bir-birinin ardınca Azərbaycanın mənəvi incilərinin Dünya Qeyri-Maddi Mədəni İrs Siyahısına salınması da Mehriban Əliyevanın adı ilə bağlıdır.

MESENATLIQ, XEYRİYYƏÇİLİK FƏALİYYƏTİ, SOSİAL- MƏDƏNİ LAYİHƏLƏRİN MƏNTİQİ

Qeyd edək ki, Mehriban xanım Əliyevanın beynəlxalq səviyyədə gördüyü işlər cavabsız qalmamış, dünya dövlətləri, nüfuzlu təşkilatlar tərəfindən müxtəlif adlara və mükafatlara layiq görülmüşdür. Onun hər bir uğuru Azərbaycanın nailiyyəti və yüksəkliliyidir. O, 2004-cü ildən Azərbaycanın şifahı xalq ədəbiyyatının və musiqi irlisinin qorunub-saxlanılması və inkişaf etdirilməsi sahəsindəki yorulmaz səylərinə görə, YUNESKO-nun Xoşməramlı Səfiri adını daşıyır. 2005-ci ildə Mehriban xanım Əliyeva "İlin Qadını" seçilib. 2005-ci ildə ictimai, mesenatlıq və xeyriyyəçilik fəaliyyətinə görə, təhsil və mədəniyyət müəssisələrinin destəklənməsinə, Rusiya və Azərbaycan xalqları arasında dostluğun möhkəmlənməsinə sanballı töhfələrinə görə, Rusyanın "Yüzilliyin mesenatları" Beynəlxalq Xeyriyyə Fonduun "Yaqt Xaç" ordeninə layiq görülmüşdü. Daha sonra "İ.M.Seçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin Fəxri professoru" Diplomu və Xatire nişanı ilə təltif edildi. Onu da vurğulayaq ki, ictimai, mesenatlıq və xeyriyyəçilik fəaliyyətinə görə, Heydər Əliyev Müükafatı" ilə təltif edilib. Bütün bunlar Mehriban xanımın Azərbaycan xalqı qarşısında xidmətlərinə olan mükafat və qiymətdir. Türkiyənin nüfuzlu iqtisadiyyat və iş dünyası nəşri olan "Ekovitrin" jurnalının keçirdiyi sorğunun nəticələrinə görə, Azərbaycanın Birinci Xanımı 2011-ci ilin yekunları üzrə "İlin Birinci Xanımı" nominasiyasının qalibi oldu. "İ.M.Seçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin Fəxri professoru" Diplomu və Xatire nişanı ilə təltif edilib.

Fəaliyyəti dövründə əldə etdiyi bu nailiyyətlər, fondun qeyri-hökumət təşkilatı olaraq, həyata keçirdiyi layihələri ilə təkə Azərbaycanda deyil, beynəlxalq aləmdə, böyük nüfuz qazandığını göstərir.

İctimai, mesenatlıq və xeyriyyəçilik əməlləri, xalqlar arasında dostluğun möhkəmlənməsi, sivilizasiyalararası dialoq da daxil olmaqla, müxtəlif sahələrdə genişmiqyaslı və fədakar fəaliyyət, qayğıya ehtiyacı olan uşaqlara diqqətine, təhsilə, həmcinin, islam aləmində görülən işlər böyük dəstəyinə görə, İSESKO-nun Xoşməramlı Səfiri adına layiq görülmüş. Genişmiqyaslı xeyriyyəçilik fəaliyyətin, bəşəriyyətin ali ideallarına xidmet sahəsində yüksək nailiyyətlərinə görə, "Qızıl ürək" beynəlxalq mükafatına layiq görülməsi Onun dünya miqyasında əməllərinin, birmənali olaraq, qiymətləndirilməsinə əyani olaraq təsdiqləyir. Azərbaycan ilə Polşa arasında dostluq münasibətlərinin inkişafındakı xidmətlərinə görə, Mehriban xanım Əliyeva Polşa Respublikasının "Xidmətlərə görə" Büyük Komandor Xaçı ordeni ilə təltif edildi. Bir il

bir sıra nüfuzlu mükafatlarına layiq görülməsi də, ele bu bəşəri dəyərlərə münasibətinin və fəaliyyətinin nəticəsidir. Bu günlərdə Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fonduun prezidenti Mehriban Əliyevanın II dərəcəli Müqəddəs Məlek sima Knyaginya Olqa ordeni ilə təltif edilmesi də elə gördüyü işlərin nəticəsidir. Mehriban xanım Əliyevanı bə ordenle Rus Pravoslav Kilsəsinə göstərdiyi köməyə, habelə, Rusiya ilə Azərbaycan arasında dostluğun möhkəmləndirilməsi sahəsində çoxsaylı xidmətlərinə görə, Moskvadan və bütün Rusiyanın patriarxi Kirill təltif edib. Bu yüksək ordenlə kilsə, dövlət və ictimai həyatın müxtəlif sahələrində böyük xidmətləri olan qadınlar təltif edilirlər. Mərasimde çıxış edən Mehriban xanım Əliyeva bildirib ki, Azərbaycan öz köklərinə, öz enənələrinə və öz tarixinə çox hörmət edən ölkədir. Lakin bununla bərabər, Azərbaycan dünyaya açıq ölkədir: "Biz başqa dövlətlərlə, başqa ölkələrlə dostluq münasibətləri qurmaq istəyirik və bu gün Rusiya ilə Azərbaycan arasında münasibətlər məhrəban qonşuluq, qarşılıqlı hörmət və dostluq əsasında qurulur. Azərbaycan və Rusiya strateji tərəfdəşlərdir və əlbəttə ki, bizim humanitar sahədə əməkdaşlığımız bu tərəfdəşliğin çox mühüm hissəsidir".

Mehriban Əliyeva qarşıya qoyduğu məqsədə doğru daim addımlayırdır. Özünü, özünün kimliyini gördüyü işlərlə təsdiqləyir və cahanda məxsusi dəyərlərini ortaya qoyaraq, öz həyat missiyasını gerçəkləşdirir, öz rolunu və obrazını yaradaraq, Azərbaycan tarixinə silinməz portret həkk edir. Gördüyü işlərində təvəzükkarlıq göstərir. "...Ömür boyu mənim həyat amalımla belə olmuşdur ki, etmək istədiyin yaxşılığı heç vəchlə gözə çarpmadıq olmaz. İndi mən bundan, demək olar ki, məhrumam. Birinci xanım statusunda mən ele bir xeyriyyə aksiyası keçirə bilmirəm ki, o, ictimaiyyətin diqqətini cəlb etməsin. Bu isə özünü göstərməkdən tamamilə uzaq adam kimi mənə kifayət qədər çətin olur". Mehriban Əliyeva, həqiqətən, kimliyini və böyükliyünü bu dünyada gördüyü işlərlə reallaşdırır. Həyat və vəzifə missiyası bir etalon olaraq cəmiyyətə təqdim olunur. Bu təqdimatda Azərbaycan və onun inkişafı dayanır.

Azərbaycanın çıxışkəlməsini və beynəlxalq nüfuzunun artmasına böyük töhfələr və rən Mehriban Əliyevanın gələcək fəaliyyətinin əsasında da qeyd etdiyimiz məsələlərin daha da geniş bir planda və layihələr əsasında həyata keçirilməsi dayanır.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Əli Həsənov: “Etnik separatizm meyillərini beynəlxalq hüququn gücü ilə dayandırmaq olar”

Azərbaycan Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov İsrailin “The Jerusalem Post” qəzeti münasibətə verib.

AZƏRTAC müəllifi beynəlxalq münasibətlər üzrə tanınmış ekspert, jurnalist Arye Gut olan münasibəni təqdim edir:

-Müasir dövrdə dünyadan bir çox ölkələrində separatizm meyillərinin, xüsusilə də etnik separatizmin güclənməsi regional və beynəlxalq təhlükəsizliyə hansi təhdidlər yaradır? Bu problemin səbəbləri barədə nə demək olar?

-Müasir dövrdə dünyada etnik, dini, irqi və digər fərqliliklər əsasında separatizm hallarının artması regional və beynəlxalq təhlükəsizliyin təmin olunmasına, bəşəriyyətin sülh və emin-amanlıq şəraitində yaşamasına menfi təsir göstərən mühüm amillərdən biridir. Etnik separatizm bir qayda olaraq, millətlərarası, bəzən dövlətlərarası, hətta mədəniyyətlərarası münasiqələr doğurur ki, onları da çoxu hərbi toqqışmalarla müşayiət olunur. Bu münasiqələrin yayılma coğrafiyası demək olar ki, dünyadan əksər bölgələrinə əhatə edir. Təəssüflə qeyd etməliyik ki, Yaxın və Orta Şərqdə, Asiyadən digər regionlarında, Afrika, Avropa və Amerikada bu cür münasiqələr və qarşılardalar uzun illərdir davam edir.

Soyuq müharibənin başa çatmasından sonra keçmiş SSRİ məkanında etnik separatizm meyillərinin yeni dalğası meydana gəldi. Azerbaycanda Dağılıq Qarabağ, Gürcüstanda Abxaziya və Cənubi Osetiya, Moldovada Dnestriyanı münasiqələr regionun sabitliyini hər an sarsıda biləcək potensial təhlükə mənbəyidir. Bu münasiqələr beynəlxalq hüququn prinsiplərinin kobud şəkildə pozulmasına, dövlətlərin ərazi bütövlüyü və suverenliyinin ciddi təhlükəyə məruz qalmasına gətirib çıxarırlar. Əger beynəlxalq birlik, aparıcı dövlətlər etnik separatizme qarşı qətiyyətli mübarizə aparmasa, proses daha geniş xarakter alaraq planetimizin böyük hissəsini irqi, milli və dini münasiqələr meydanına çevire bilər. Artıq milli-etnik münasiqələrin həllinə biganelik və hətta proseslərin süni şəkildə körüklenməsi özünün acı nəticələrini Avropada - İspaniyanın Kataloniya vilayətində etnik separatizmin baş qaldırması ilə əyani şəkildə bir daha göstəridi.

Hazırda dini-irqi və milli dözümsüzlük, dağıdıcı separatizm kimi hallar insanları kütləvi şəkilde qaçqın və miqrant həyatı yasaşamağa məcbur edir. Qeyd edək ki, bu sahədə mövcud olan problemlərin çətinliyini Ermənistanın etnik təmizləmə və işgalçılıq siyasetine məruz qalmış Azerbaycan daha yaxından anlayır. Azerbaycanın məruz qaldığı etnik təmizləmə və işgalçılıq siyasetinin nəticələrinin və dünyadan müxtəlif regionlarında milli zəmində cərəyan edən qarşılardaların təhliline əsasən əminlikle demek olar ki, etnik separatizm heç bir halda xalqların daxili ehtiyacından deyil, məyyən siyasi qüvvələrin məhdud menafelerindən və beynəlxalq dairelərin mövqeyindən qayaqlanır.

-Qeyd etdiyiniz kimi, Azerbaycan da etnik separatizmə və işgalə məruz qalıb. Ermənistanın Azerbaycana qarşı yeritdiyi bu siyasetin kökündə nə dayanır?

The screenshot shows the homepage of The Jerusalem Post. At the top, there's a navigation bar with links like "Arab-Israeli Conflict", "Israeli News", "Opinion", "Middle East", "Diaspora", "Israeli-Innovation", "American Politics", "Not Just News", "Premium", "Christian News", and "Blog". Below the navigation, there's a main article by "ARYE GUT" with the headline: "Ethnic separatism tendencies should be stopped with the rule of international law - Azerbaijani President's Assistant for Public and Political Affairs Ali Hasanov". The article discusses the threat of ethnic separatism to regional and global security. To the right of the main article, there are several sponsored ads, including one for a hotel deal and another for antivirus software. Below the main article, there's a large photo of Ali Hasanov sitting at a desk. At the bottom of the page, there's a caption: "contain: 1 person, sitting".

-Ermənistanın başlıca məqsədi Azerbaycanın torpaqları hesabına öz ərazisini genişləndirməkdən ibarətdir. Əslində erməni millətləri uzun illərdir ki, bütün resurslarını bu istiqamətdə səfərbər ediblər. Erməni ideoloqları mifik “Böyük Ermənistən” ideyasını ortaya ataraq, ermənilərin bir neçə nəsilini qonşu xalqlara qarşı nifret ruhunda təribye ediblər.

Rusiya imperiyasının süqtundan sonra, 1918-ci ilde Cənubi Qafqazda üç müstəqil dövlət - Azerbaycan, Ermənistan və Gürcüstan respublikaları yarandı. Hələ o zaman 1918-ci il mayın 29-da Azerbaycan Milli Şurası İrəvanı (indiki Yerevan) yenilən olunmuş, lakin özüne paytaxt tapa bilməyən Ermənistan Respublikasına güzəştə getdi. Buna baxmayaraq, həmin razılaşmaların şərtləri pozan ermənilər Azerbaycana qarşı yeni ərazi iddiaları irəli sürərək, Qarabağa və başqa ərazilərə göz dikdilər.

Keçmiş SSRİ dövründə ermənilərin Azerbaycana qarşı separatçı hərəkətləri nisbətən səngiyərək fəal fazadan közərən münasiqə fazasına keçə də, Ermənistan-də tarixən yiğəcən şəkildə yaşayan coxsayılı azerbaycanlıların mərkəzi hökumətin əli ilə deportasiyası davam etdirildi. 1948-1953-cü illərdə SSRİ Nazirlər Sovetinin qərarı ilə 150 minədək azerbaycanlı Ermənistan-dakı öz tarixi torpaqlarından kütləvi şəkildə Azerbaycana deportasiya olundu. SSRİ-nin sənətində o vaxtkı SSRİ rəhbərliyinin gizli razılığı ilə Dağılıq Qarabağ Muxtar

Vilayətinin Azerbaycanın tərkibində çıxarırlı Ermenistana verilməsi məsəlesi qaldırıldı. Bu proseslər fonunda Ermənistanda yaşayan 200 mindən çox azerbaycanlı da öz ata-baba yurdundan zorla qovuldu, başqa sözə, rəsmi Yerevan bir daha etnik təmizləmə həyata keçirdi. SSRİ dağıldıqdan sonra isə Ermənistan açıq silahlı təcavüze başladı və 1992-ci ilin fevral ayında Dağılıq Qarabağda azerbaycanlıların yaşadığı Xocalı şəhərini dağıdaraq əhalisine qarşı soyqırımı töredti. Ermənistan işğalçı davam etdirək, Dağılıq Qarabağı və ətrafindakı da-ha 7 rayonu, yəni, Azerbaycanın 20 faiz ərazisini zəbt etdi. İşğal edilmiş ərazilərdə etnik təmizləmələr aparıldı və 1 milyona yaxın azerbaycanlı məcburi köçkü vəziyyətinə düşdü. Ermənistanın hərbi-siyasi dəstəyi ilə Azerbaycanın ərazisində yaradılmış qondarma “Dağılıq Qarabağ” separatçı rejiminin fəaliyyəti beynəlxalq hüququn normalalarının kobud şəkildə pozulması deməkdir. BMT Tehlükəsizlik Şurası bu məsələ ilə bağlı dörd qətnamə qəbul etək də, onların icrasından imtina edən işğalçı Ermənistana qarşı təessüf ki, təsirli tədbirlər görmədi. Bu günün özündə BMT başda olmaqla, beynəlxalq hüququn prinsiplərini təmin etmək missiyasını yerinə yetirməli olan əksər təşkilatlar, eləcə də dünyadan aparıcı dövlətləri açıq işğal faktına seyrə məvgət tutmaqdə davam edir.

-ATƏT-in Minsk qrupu və digər təş-

kilatlar vaxtaşırı Dağılıq Qarabağ münasiqəsinin həllində tərəfləri qarşılıqlı kompromisə çağırır. Sizin buna münasibətiniz necədir?

-Hər bir münasiqədə haqlı və haqsız tərəf olduğu kimi, Ermənistan-Azerbaycan, Dağılıq Qarabağ münasiqəsində də problemin hərədan yarandığı əslində heç kimə sərr deyil. Məsələye beynəlxalq hüquq principlərinə uyğun obyektiv meyarlar əsasında yanaşmaq lazımdır. Belə halda aydın olar ki,

Ermənistan işğalçıdır, Azerbaycan isə işğala məruz qalmış, ərazilərinin 20 faizini itirmiş və 1 milyondan çox qaçqın və məcburi köçkü əhalisi olan bir ölkədir. İşğalçı ilə işğala məruz qalan ölkəni kompromisə əğirməğin özü səhv və təhlükeli mövqedir. Bu mövgə gələcəkdə davakar etnik separatizmi təşviq edə, digər ölkələri də işğalçılığla sürükləye, yaxud həvəsləndirə bilər. Belə ki, 30 il bundan əvvəl Dağılıq Qarabağda başlayan separatizm dalğası bu gün İspaniya, Böyük Britaniya və başqa ölkələrə çatıb. Hazırkı dövrdə heç bir ölkə bundan sıorta-laşınmayıb.

Ermənistan-Azerbaycan, Dağılıq Qarabağ münasiqəsi ilə bağlı Azerbaycanın mövqeyi ayındır. Bu mövgə BMT Təhlükəsizlik Şurasına, ATƏT-ə, Avropa Şurasına, bütün dünya ictimaiyyətine çatdırılır. Azerbaycanın məsələyə yanaşması ondan ibarətdir ki, münasiqənin həlli ilə bağlı beynəlxalq hüququn normallarına əməl olunmalıdır. Yəni, Ermənistanın işğalçı əhalinə Azərbaycan ərazilərindən qeyd-sərtsiz çıxarılmalı, ölkəmizin ərazi bütövlüyü və suverenliyi barpa edilməli, məcburi köçkü sakınlər öz yurdlarına qaytarılmalıdır. Azərbaycanın mövqeyinə görə, bir dövlətin beynəlxalq hüququn normaları ilə təsbit edilmiş ərazisi daxilində başqa bir dövlətin yaradılması və bu məqsədə nail olmaq üçün milli, etnik zəmində zoraklı üsullara və silahlı vasitələrə əl atılması yolverilməzdır.

Əlbette, biz müəyyən kompromise və problemin konstruktiv həllinə hazırlıq. Bu baxımdan, Dağılıq Qarabağ bölgəsinə Azərbaycanın tərkibində əvvəlkindən daha geniş muxtariyyətin verilməsini, orada yaşayan erməni əhalisinin vətəndaş hüquqlarının, sosial-iqtisadi, mədəni haqlarının Azərbaycan qanunvericiliyinə və beynəlxalq hüququn normallarına uyğun şekilde tam təmin olunmasına zəmanəti münasiqənin davamlı, səmərəli və ədalətli tənzimlənməsinə əsas yolu hesab edirik.

-Sizin fikrinizcə, müasir dövrdə böyük təhlükəyə çevrilmiş etnik separatizmin aradan qaldırılması, millətlərarası və dinlərarası etimadın möhkəmləndirilməsi üçün daha nə etmək lazımdır?

-Etnik separatizm regional və qlobal səviyyələrdə getdikcə daha çox təhlükə yaranan amilə, hətta mən deyərdim ki, bələyə çevrilir. Təəssüf ki, bir çox hallarda iri dövlətlər bu bələdan öz geostrateji maraqlarını təmin etmək, başqa ölkələrin daxili və xarici siyasetini yönəldirmək üçün yararlanmağa çalışır, beynəlxalq təşkilatlar isə principial mövgə nümayiş etdirə bilmirlər. Bu hal vəziyyəti daha da çətinləşdirir, etnik separatizmin radikal, davakar səviyyəyə keçməsinə rəvac verir, milyonlarla insanın fəaliyətinə səbəb olur.

Ardı Səh. 5

Əli Həsənov: "Etnik separatizm meyillərini beynəlxalq hüququn gücü ilə dayandırmaq olar"

Azərbaycan Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi bu fikri İsrailin "The Jerusalem Post" qəzetinə müsahibəsində söyləyib

Əvvəli Şəh. 4

Təcrübə göstərir ki, etnik separatizm meyillərini hüququn, o cümlədən beynəlxalq hüququn gücü ilə, yəni, hamiliqliq qəbul edilmiş norma və prinsiplərə səyəkənərək dayandırmaq mümkündür. Bunun üçün sadəcə olaraq, bütün tərəflər həm ərazisində separatizmin baş qaldırıldığı dövlətin haqlarına və qanunlarına, həm də beynəlxalq hüququn teleblərinə hörmətlə yanaşmalarıdır. Dövlət beynəlxalq hüququn əsas, həlli-dici subyektidir. Beynəlxalq təşkilatları yaradan da, beynəlxalq hüququn təsbüt olunduğu sənədləri qəbul edən de məhz suveren dövlətlərdir. Ona görə də dövlətlərin suverenliyinin və ərazi bütövlüyünün toxunulmazlığı beynəlxalq hüququn başlıca prinsipidir. Heç bir halda xalqların öz müqəddərətini təyin etmek hüququ həmin müddədəya zidd şəkildə şərh oluna və ya dövlətin qanunlarının pozulması üçün arqument kimi təqdim edilə bilməz. Beynəlxalq birliyin İspaniya-nın Kataloniya vilayətində baş verənlərə məhz bu mövqedən yanaşması proseslərin nəzarətdən çıxmasının qarşısını aldı, yaranmış böhranın hüquqi müstəvidə helline şərait yaratdı. Bu, bir daha göstərdi ki, separatizm məsələsində məhdud maraqlardan və ikili standartlardan çıxış etmək yolverilməzdür. Dünyada söz sahibi olan böyük dövlətlər və təşkilatlar vaxtılı Azerbaycanın Dağılıq Qarabağ bölgəsində baş qaldırmış erməni separatizmine təessüf ki, eyni münasibəti göstərmədilər. Baxmayaraq ki, Ermənistanda heç bir coğrafi bağlılığı olmayan Dağılıq Qarabağın Azərbaycandan alınıb Ermənistana verilməsi telebi və ya həmin ərazinin müstəqilliyinin elan edilmesi həm beynəlxalq hüquqa, həm də Azərbaycanın qanunvericiliyinə tamamilə zidd idi.

Etnik separatizmin qarşısının alınmasına həm də hər bir ölkədə etnik, mədəni və konfesional rəngarəngliyin milli sərvət, bəşəri dəyər kimi qəbul edilməsi, müxtəlifliyin harmoniyasına nail olunması mühüm töhfə vera bilər. Bu baxımdan, Azərbaycandakı multikulturalizmi və toleranlılığı nümunə göstərmək olar. Hazırda bu bəşəri dəyərlərin təşviqi ölkəmizdə dövlət siyaseti səviyyəsinə qaldırılıb və cəmiyyətin həyat tərzinə əvvəlib. Azərbaycan bu gün fərqli sivilizasiyalar arasında körpü rolunu oynayır. Prezident İlham Əliyev son on ilde mədəniyyətlərə rəsisi dialoqun və beynəlxalq əməkdaşlığın təşviqini yönələn çox sayıda təşəbbüsə çıxış edib və beynəlxalq miqyaslı tədbirlər keçirib. Ölkəmizdə dinlərarası, mədəniyyətlərə rəsisi dialoqla bağlı bir çox mötəbər beynəlxalq tədbirlər təşkil edilib. Onların arasında BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının 7-ci Qlobal Forumunu, bir neçə dəfə keçirilmiş və ənənəvi xarakter alan Mədəniyyətlərə rəsisi Dialoq Forumunu, Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunu, ilk Avropa Oyunlarını, IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarını və s. qeyd etmək olar. Xatırladım ki, 2008-ci ilin dekabrında Bakıda keçirilən Avropa Şurasına üzv dövlətlərin mədəniyyət nazirlerinin konfransına İslam ölkələri mədəniyyət nazirleri də dəvət edilmiş və həmin tədbirdə sivilizasiyalar, xalqlar və mədəniyyətlər arasında dialoq və əməkdaşlığın inkişafı məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən "Bakı Prosesi" təşəbbüsü irəli sürüləndir. Öten on il ərzində ölkədə "Bakı Prosesi" çərçivəsində, həmçinin bu təşəbbüsün məqsədləri istiqamətində çoxsaylı beynəlxalq tədbirlər və layihələr həyata keçirilib. Hesab edirəm ki, Azərbaycanın bu təcrübəsi başqları üçün də faydalı ola bilər. Azərbaycan bu işə məraq göstərən dövlətlər və beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığa həmişə hazırlıdır. Bununla sülhə, xalqların dinc birgəyəşşayışına və qarşılıqlı anlaşmaya sanballı töhfə vermək mümkündür.

-Qeyd etdiyiniz kimi, Azərbaycan Ermə-

nistanın işgal etdiyi ərazilərdən çəkilməsində, ümumiyyətlə, Dağılıq Qarabağ münaqışının həllində dünya birliyini daha fəal olmağa çağırır. Yəqin razılaşarsınız ki, bunun üçün münaqışa və onun fəsadları barədə dünya ictimaiyyətinin məlumatlandırılmasında da çox vacibdir. Ölkəniz bu sahədə hansı işləri görür və nəticələr nədən ibarətdir?

-Ermənistan-Azərbaycan, Dağılıq Qarabağ münaqışesi ilə bağlı Azərbaycanın haqq səsinin bütün dünya ictimaiyyətinə çatdırılması sahəsində geniş tedbirler həyata keçirilir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev başda olmaqla, ölkəmizin nümayəndələri ötən müddədə işğal faktı və onun nəticələri, Dağılıq Qarabağ münaqışının mahiyəti və ədaletli həlli yolları və sair ilə bağlı bütün beynəlxalq təşkilatlarda, müxtəlif konfranslarda və mətbuat orqanlarında etrafı məlumat verib, dövlətimiz konstruktiv və prinsipial mövqeyini ifade ediblər. Nəticə nədən ibarətdir? Azərbaycanın üzv olduğu və ya əməkdaşlıq etdiyi bütün beynəlxalq təşkilatlardan çərçivəsində işğala son qoyulması və bu münaqışının həlli ilə bağlı ölkəmizin haqlı mövqeyi dəstəklənib. BMT Təhlükəsizlik Şurasının münaqışəye dair 1992-1993-cü illərdə qəbul etdiyi 4 qətnamədə Ermənistandan işğalçı qoşunlarını Azərbaycan ərazilərindən dərhal və qeyd-sərt-siz çıxarması tələb olunub. Avropa Şurası, ATƏT, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, Avropa Parlamenti, Qoşulmama Hərəkatı, üzv olduğumuz və terəfdaşlıq etdiyimiz diger qurumların əksəriyyəti Azərbaycan ərazilərinin işğal faktını tanı'yıb, erməni işğalçı qoşunlarının torpaqlarımızdan çıxarılmasının zəruriliyini qeyd edib, Dağılıq Qarabağ münaqışesinin Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həllini dəstəkləyib. Lakin çox təessüf ki, hazırda dünyada hökm sürən iki li standartlara görə Ermənistən bu qətnamələrə eməl etmir. Bəzi hallarda beynəlxalq təşkilatların, o cümlədən BMT-nin qərarları dərhal icra edildiyi halda, Azərbaycanla bağlı çoxsaylı sənədlər 25 ildir ki, kağız üzərində qalır. Buna görə də işğal hələ də davam edir.

Dağılıq Qarabağ münaqışesinin ən faciəli hadisələrindən biri Xocalı soyqırımıdır. XX əsərin sonunda ermənilərin Xocalıda törətdikləri bu qanlı aksiya inqiyədək bəşəriyyətə qarşı en ağır cinayətlərdən biri kimi qiymətləndirilir. Xocalı faciəsi tarixi yaddaşlardan heç vaxt silinməyən Xatin, Liditsa, Oradur, Holokost, Songomi, Ruanda və Srebrenitsa kimi dəhşətli faciələrdən heç də fərqlənmir. Adıqəkilən hadisələr mühəribələr tarixində dinc əhalinin soyqırımı kimi daxil olub və bütün dünyada geniş əks-səda doğurub. Azərbaycan dövləti və Heydər Əliyev Fondu Xocalı soyqırımı barədə dünya ictimaiyyətinin məlumatlandırılmasını istiqamətində böyük işlər görür. Fondu vitse-prezidenti Leyla xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə 2008-ci il mayın 8-dən başlanmış "Xocalıya ədalet!" beynəlxalq kampaniyası çərçivəsində her il yüzdən çox ölkədə genişmiqyaslı tədbirlər həyata keçirilir. Xocalı soyqırımı haqqında həqiqətin dünaya çatdırılması, bu faciənin Azərbaycan xalqına qarşı soyqırımı akti kimi tanınması üçün həyata keçirilən məqsədyönlü fealiyyət, müxtəlif ölkələrdə təşkil olunan konfranslar, sərgilər, mitinqlər, yürüşlər və digər tədbirlər nəticəsində dünyada erməni qəsəbkərələrinin insanlığı sağlamayan cinayətləri haqqında getdikcə daha dolğun təsəvvür formalasdırılır, Xocalı soyqırımı ilə bağlı həqiqətlərdən xəberdar olan tərəqipərvər ictimaiyyət qətləmə kəskin şəkildə pisləyir. Dünyanın 10-dan çox ölkəsi, ABŞ-ın 20-dən artıq ştatı parlament və ya hökumət səviyyəsində Xocalı soyqırımı təqdim etdirir. Bu sahədə fealiyyətimiz davam edir.

Əli Əhmədov: "Azərbaycan sabitlik və inkişaf baxımından dünyada nümunə olacaq ölkələrdən biridir"

"A zərbaycan hazırda regionun lider dövlətidir, ölkəmizin beynəlxalq aləmdə mövqeyi xeyli güclənib. Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişaf etməsi, müasirləşməsi ölkəmiz həm regionda, həm də dünyada mövqeyini ciddi şəkildə möhkəmləndirib. Azərbaycan neçə ildir ki, bölgənin lideri statusunu daşıyır və bu statusu heç zaman eldən verməyəcək.

Azərbaycanın beynəlxalq mövqelərinin güclənməsini sübuta yetirən ciddi misallar getirmək olar. Bir neçə il əvvəl ölkəmiz BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasına qeyri-daimi üzv seçilməsi gənc ölkənin xarici siyasetinin və ümumilikdə dövlətin həyata keçirdiyi siyasetin uğurundan xəbər verir". Bu fikirləri yap.org.az saytına Baş nazirin müavini, YAP Sədrinin müavini-icra katibi Əli Əhmədov deyib.

Əli Əhmədov bildirib ki, bə gün Azərbaycandan uzaq olmayan regionlarda qanlı hadisələr baş verir. Bütün bunların fonunda ölkəmizdə təhlükəsizlik və sabitlik hökm sürür. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan sabitlik və inkişaf baxımından dünyada nümunə olacaq ölkələrdən biridir. Tebii ki, təhlükəsizliyin temin olunması və qorunma-sı dövlət rəhbərliyinin əsas vəzifələrindən biridir. Xalqımız tərəfindən iqtidárın bu yondəki siyaseti böyük dəstək qazanıb.

"Qazanılan uğurlarla yanaşı, ölkəmizin qarşısında geləcək hədəflər də dayanır. Ölkəmizin iqtisadiyyatının daha da güclənməsi, əhalinin rifah halının daha da yüksəlməsi, Azərbaycanın regionda və beynəlxalq miqyasda mövqelərinin daha da gücləndirilməsi qarşıda dayanan əsas vəzifələr sırasındadır. Bütün bunlar müstəqilliyimizin əbədiyyaşar olması üçün önemlidir. Yeni iqtisadi modelin ortaya qoyulması, yeni İslahatların həyata keçirilməsi isə ölkəmizin geləcək inkişafi üçün çox etibarlı zəmin olacaq. Beləliklə, qarşımızda mühüm vəzifələr dayanır. İnanıram ki, biz üzərimizə düşən vəzifələrin öhdəsindən layiqince gələcəyik. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən İslahatların yeni merhələsi ölkəmizə yeni nailiyyətlər qazandıracaq və bütün bunlar Azərbaycan vətəndaşlarına xidmet edəcək, iqtisadiyyatımız daha da inkişaf edəcək, daha möhtəşəm nailiyyətlər əldə edəcək, insanların müstəqil dövlətin verdiyi bütün imkanlardan daha geniş və faydalı şəkildə istifadə edəcəklər"-deyə, Əli Əhmədov vurğulayıb.

Nurlana Əliyeva: "Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü azərbaycanlılar arasında birlik və həmrəylik yaratmaq prosesində mühüm rol oynayır"

"D ünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü qeyd edilməsi bütün dünya azərbaycanlıları tərəfindən mənəvi ehtiyaqə çəvrilir. Bu bayram ayrı-ayrı ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar arasında birlik və həmrəylik yaratmaq prosesində mühüm rol oynayır". Bu fikirləri YAP Qadınlar Şurasının sədri, Bakı Slavyan Universitetinin rektoru Nurlana Əliyeva deyib.

N.Əliyeva bildirib ki, Ümummilli lider Heydər Əliyevin müraciətini hər bir azərbaycanlıda özüneinamı gücləndirib. Onun sözlərinə görə, Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü bütün dünya azərbaycanlıları tərəfindən hər il tətənə ilə qeyd olunur.

"Ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən 31 dekabr tarixinin Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü kimi qeyd edilməsi dünya azərbaycanlıları arasında mili birliyin daha da güclənməsinə təkan verib". Bu əlamətdar gün dövlət siyasetinin mühüm istiqamətlərindən biri səviyyəsine qaldırılıb. Səydaşlarımızın kompakt yaşadıqları ölkələrdə onların təşkilatlanması, birlik və mütəşəkkiliyinin gücləndirilməsi üçün bu, mühüm amildir. Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi uğurlu daxili və xarici siyaset bu gün milyonlarla azərbaycanlı bir bayraq altında birləşdirir"-deyə, N.Əliyeva vurğulayıb.

2018-ci ildə Bakıda Qoşulmama Hərəkatı Xarici İşlər Nazirlərinin toplantısı keçiriləcək

2018-ci ilin aprelində Bakıda Qoşulmama Hərəkatı Xarici İşlər Nazirlərinin toplantısı keçiriləcək. AZERTAC xəber verir ki, bunu Xarici İşlər Nazirliyinin metbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev 2017-ci ilin yekunlarına dair keçirilən metbuat konfransında deyib. O bildirib ki, Azərbaycan 2019-2022-ci ildə Qoşulmama Hərəkatına ev sahibliyi edəcək. Bu hərəkatda 120-dən çox dövlət iştirak edir. Qoşulmama Hərəkatının Sammiti isə 2019-cu ildə Azərbaycanda keçiriləcək.

29 dekabr 2017-ci il

Yeni Azərbaycan Partiyası fəaliyyətində hər zaman gənclərin inkişafına geniş imkanlar yaradır

- Seymour müəllim, bu il Yeni Azərbaycan Partiyasının 25 illik yubileyi respublikamızda böyük təntənə ilə qeyd olundu. Gənclərimizin partiyamızın fəaliyyətində həsr olunmuş təşirət səviyyəsi ilə bağlı fikirlərinizi bilmək istərdik...

- Yeni Azərbaycan Partiyası ötən 25 il ərzində böyük inkişaf yolu keçib. Öz gücünü xalqın dəstəyindən alan Yeni Azərbaycan Partiyası ölkəmizdə davamlı islahatların həyata keçirilməsinə, ictimai-siyasi sabitliyin qorunmasına, Azərbaycanın inkişafına, dövlət məstəqilliymizin güclənməsinə, ölkəmizin beynəlxalq nüfuzunun artmasına məsilsiz töhfələr verib.

Yeni Azərbaycan Partiyası siyasi sistemin monolit gücü və avanqard siyasi institutudur. YAP sahib olduğu resurslara, ictimai-siyasi nüfuzuna, özünün fəaliyyət mexanizminin səmərəlik səviyyəsinə və siyasi sistemdəki avanqard yerinə görə Azərbaycanın siyasi palitrasının ən güclü və nüfuzlu partiyasıdır. YAP, eyni zamanda ölkəmizdə siyasi mədəniyyətin və siyasi sistemin formalaşmasına, təkmiləşməsinə birbaşa, fundamental töhfələr verən ümumxalq partiyasıdır.

Özündə yüksək intellektual potensialı birləşdirən YAP-in sıralarında gənclər də böyük üstünlük təşkil edir və partiya sıralarına yeni qoşulanların mütləq əksəriyyəti də gənclərdən ibarətdir. Ümumiyyətlə, Yeni Azərbaycan Partiyası hər zaman fəaliyyətində gənclərin inkişafına geniş imkanların yaradılmasına, onlarda milli şürurun, vətənpərvərlik ruhunun formalasdırılmasına xüsusi diqqət yetirib. Ulu öndə Heydər Əliyevin siyasi kursunu bütün sahələrdə uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevin və Onun rəhbərliyi ilə YAP-in fəaliyyətinin prioritət istiqamətlərindən biri kimi, bu gün də Azərbaycan gənclərinin hərtərəfli inkişafı, ölkənin ictimai-siyasi, sosial-mədəni həyatındaki rolunun artması, idarəcilik strukturlarında geniş təmsil olunması xüsusi diqqət mərkəzindədir.

Qeyd edim ki, bu gün partiyanın üzvlərinin 40 faizi gənclərdən ibarətdir. YAP bu gün istedadlı, cəmiyyətə və dövlətə yararlı olmaq istəyen gəncləri öz ətrafında birləşdirmeklə yanaşı, yeni nəsilin hərtərəfli inkişafı, vətənpərvərlik ruhunun yüksəldilməsi, gənclərin aktiv ictimai, siyasi fəaliyyətə cəlb olunması və digər istiqamətlərdə mühüm işlər görür.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, YAP-in Sədri cənab İlham Əliyev partiyanın yaradılmasının 25 illiyine həsr edilmiş təntənəli yubiley mərasimində qeyd edib ki, bu gün Yeni Azərbaycan Partiyası öz sıralarında 700 mindən çox insanı birləşdirir, onların 40 faizi gənclərdir: "Yəni bu gün partiyamızın fəaliyyəti, ideyaları, apardığı siyaset gənc

nəsil üçün də cəlbedicidir və bu, çox müsbət haldır. Bu, onu göstərir ki, Azərbaycanda bundan sonra da uzunmüddətli, dayanıqlı inkişaf təmin olunacaq və partiyanın təbliğ etdiyi, bəyan etdiyi prinsiplər bu gün xalq tərəfindən tam dəstəklənir. İndi Azərbaycanda görülmüş işlər, ölkəmizin uğurlu inkişafı, elbəttə, hər bir vətənpərvər insana əyani şəkildə göstərir ki, bugünkü iqtidaların apardığı siyaset yegane düzgün siyasetdir".

- YAP Gənclər Birliyi daim ən müxtəlif mövzularla bağlı layihələr həyata keçirir. Bu barədə nə deyə bilərsiniz?

- Hər il olduğu kimi 2017-ci ilde də Yeni Azərbaycan Partiyasının Gənclər Birliyi əsas fəaliyyət istiqamətini ölkə Prezidentinin siyasi xəttinə dəstək, Azərbaycan həqiqətlərinin dünyada tanılılması, ölkə gənclərinin sosial mühitə adaptasiyası, azərbaycançılıq ideologiyasının təbliği istiqamətində quraraq, il ərzində onlara tədbir keçirmişdir.

Bələ ki, hər zaman olduğu kimi bu il də partiyamızın gənclər birliyi Azərbaycan xalqı üçün həssas günlərdə olduqca tədbirli davranış, xalqımızın başına getirilən faciələri istər ölkə gənclərinə, istərsə də dünya ictimaiyyətinə çatdırmışdır. 20 yanvar faciəsinin növbəti ildönümü ilə əlaqədar olaraq, Yeni Azərbaycan Partiyası Gənclər Birliyinin "Hərbi Vətənpərvərlik və Mütəxəssis Hazırlığı Mərkəzi" ilə birgə təşkil etdiyi və aprel döyüşlərinə həsr olunmuş "Qəlebədən Qəlebəyə" adlı atıcılıq turniri, gənclərin vətənpərvərlik ruhunun artırılması istiqamətində atılmış praktiki addım idi. Burada partiyamızın ayrı-ayrı rayon təşkilatlarını əhatə edən komandalar mübarizə apardılar.

Turnirin sonunda I, II və III yerlərin qalibləri mükafatlandırılmışlar. Cari ilin aprelin 6-da Yeni Azərbaycan Partiyası Gənclər Birliyi və YAP Nəsimi rayon təşkilatının birgə təşəbbüsü ilə öten ilin aprel döyüşlərində Azərbaycan ordusunun qələbəsinin ildönümüne həsr edilmiş "Qəlebə yüksələr" keçirilib.

YAP Gənclər Birliyinin sədri, partiyanın Siyasi Şurasının üzvü Seymur Orucovun yap.org.az-a müsahibəsi

rel döyüşlərindən sonra Cocuq Mərcanlı kədinin bərpa prosesində YAP Gənclər Birliyinin üzvləri inşaat dəstələri yaradaraq, həmin kəndə sefər etmiş və bu prosesdə öz töhfələrini vermişlər. Partiyamızın Gənclər Birliyi 31 Mart Dünya Azərbaycanlılarının Soyqırımı Günü ilə əlaqədar silsile tədbirlər keçirərek, tarixi həqiqətlərin bərpası istiqamətində öz mövqeyini, əməyini ortaya qoymuşdur.

- Bəs gənclərdə vətənpərvərlik ruhunun yüksəldilməsi istiqamətində hansı layihələr reallaşdırılıb?

- Azərbaycanın əzeli torpağı olan Qarabağ torpaqları bu gün işğal altındadır. Yeni Azərbaycan Partiyasının Gənclər Birliyi gənclərin vətənpərvərlik ruhunun yüksəldilməsi, döyüş bacarıqlarının artırılması istiqamətində müxtəlif tədbirlər həyata keçirmişdir. Cari ilde Yeni Azərbaycan Partiyası Gənclər Birliyinin "Hərbi Vətənpərvərlik və Mütəxəssis Hazırlığı Mərkəzi" ilə birgə təşkil etdiyi və aprel döyüşlərinə həsr olunmuş "Qəlebədən Qəlebəyə" adlı atıcılıq turniri, gənclərin vətənpərvərlik ruhunun artırılması istiqamətində atılmış praktiki addım idi. Burada partiyamızın ayrı-ayrı rayon təşkilatlarını əhatə edən komandalar mübarizə apardılar.

Turnirin sonunda I, II və III yerlərin qalibləri mükafatlandırılmışlar. Cari ilin aprelin 6-da Yeni Azərbaycan Partiyası Gənclər Birliyi və YAP Nəsimi rayon təşkilatının birgə təşəbbüsü ilə öten ilin aprel döyüşlərində Azərbaycan ordusunun qələbəsinin ildönümüne həsr edilmiş "Qəlebə yüksələr" keçirilib.

- YAP Gənclər Birliyi Ulu öndə Heydər Əliyevin siyasi və mənəvi irsinin gənclər arasında təbliği istiqamətində nə kim işlər görür?

- Hər il olduğu kimi bu il də YAP Gənclər Birliyinin əsas fəaliyyət istiqamətlərindən birini Ulu öndə Heydər Əliyevin siyasi və mənəvi irsinin gənclər arasında təbliği tutmuşdur. Bu yönədə YAP Gənclər Birliyinin BSU-da keçirdiyi "Heydər Əliyev və Azərbaycan gəncliyi" mövzusunda elmi konfransı, Yeni Azərbaycan Partiyası Gənclər Birliyinin Azərbaycan Velosiped İdmanı Federasiyası ilə birgə təşkil etdiyi Ulu öndə Heydər Əliyevin anadan olmasının 94-cü ildönümüne həsr olunmuş "Sağlam Gələcək" adlı velosiped turnirini, YAP GB-nin təşkilatçılığı ilə Milli Məclisde "Heydər Əliyev milli parlamentimizin banisidir" mövzusunda "dəyirmi masa"ni, partiyamızın bir qrup gənc üzvünün Heydər

Əliyev adına Neft Emalı Zavoduna etdiyi ekskursiyani, Heydər Əliyev Mərkəzində təşkil olunan ekskursiyani qeyd etmək olar.

Müstəqil Azərbaycan Respublikasının bugünkü uğurlarının teməlində heç şübhəsiz ki, Ulu öndə Heydər Əliyevin əvezsiz xidmətləri dayanır. Azərbaycan tarixine 15 iyun Milli Qurtuluş Günü kimi daxil olan gün müstəqil dövlətcilik tariximizdə mühüm yer tutur. YAP Gənclər Birliyi bu əlamətdar günle bağlı bir sıra tədbir təşkil etmişdir. Bunların sırasında; YAP gənclərinin Milli Məclisin Regional məsələlər komitəsinin sədri, YAP İdare Heyətinin üzvü Arif Rəhimzadə ilə olan görüşünü, 15 iyun Milli Qurtuluş Günü ilə əlaqədar gənclərin "Eko Park"a olan ekskursiyasını və başqalarını qeyd etmək olar.

- YAP Gənclər Birliyi həmçinin bir sıra layihələrə dəstəkçi qismində çıxış edir. Bu kimti tədbirlərin əhəmiyyəti nədən ibarətdir?

- YAP Gənclər Birliyi vaxtaşırı olaraq ölkədə keçirilən beynəlxalq yarışlara öz dəstəyini göstərmişdir. Bu il "Formula-1 Avropa Quran Prisi" nə dəstək məqsədi ilə YAP Gənclər Birliyi "YAP GB K2017" adlı karting yarışmasını təşkil etmişdir. Burada YAP Gənclər Birliyinin Bakı şəhərində üzrə strukturlarının temsilçiləri mübarizə aparmış, 1, 2, 3-cü yerlərin qalibləri mükafatlandırılmışlar.

Yeni Azərbaycan Partiyası Gənclər Birliyinin təşkilatı dəstek verdiyi layihələrdən biri de Azərbaycan Xalça Muzeyi ilə birgə icra edilmiş "Xalçaçılıq sənətinin yaşat və təbliğ et" adlı pilot layihə olmuşdur. Bu layihədə gənclər iştirak edərək, xalça toxumağın yolları, Azərbaycanın xalçaçılıq sənəti barədə geniş məlumat əldə etmişlər. Sonda layihə iştirakçıları olan gənclərin Azərbaycan Xalça Muzeyinə ekskursiyası təşkil olunmuşdur.

- Seymour müəllim, bu il ərzində YAP Gənclər Birliyi daha hansı istiqamətlər üzrə layihələr həyata keçirib?

- Biz ən müxtəlif istiqamətlər üzrə layihələr həyata keçirmişik. 2017-ci ilin "Islam Həmərəyi" ilə elan edilməsi ilə bağlı YAP Gənclər Birliyi bir sıra tədbirlər təşkil etmişdir. Bunlardan biri də Yeni Azərbaycan Partiyası Gənclər Birliyi və Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin birgə təşkil etdiyi "Islam həmərəyi gənclərin gözü ilə" adlı konfrans idi.

Bu il Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılmasının 25 illik yubileyi ilə əlaqədar bir sıra tədbirlər keçirilmişdir. YAP Gənclər

Birliyi bu məqsədlə partiyanın Bakı şəhərində fəaliyyət göstərən təşkilatları arasında debat yarışı təşkil etmişdir. Burada əsas məqsəd siyasi arenada fəallığı ilə seçilən gənclərin natiqlik bacarıqlarının, liderlik keyfiyyətlərinin artırılması olub. Debat yarışı 3 mərhələdən ibarət olmuşdur. Yarışın final mərhələsində millət vəkilləri, dövlət qurumlarının nümayəndləri, vətəndaş cəmiyyətinin temsilçiləri qonaq qismində iştirak etmişlər. 1, 2, 3-cü yerlərin sahibləri diplom və hədiyyələrlə mükafatlandırılmışlar.

YAP Gənclər Birliyi gənclərin zərərlə vərdişlərdən uzaqlaşdırılması, onlara sağlam həyat tərzi, təbliği məqsədi ilə mütəmadi olaraq layihələr, sosial aksiyalar həyata keçirir. 2017-ci ildə də partiyamızın Gənclər Birliyi gənclərin asudə vaxtının səmərəli təşkili, onların zərərlə vərdişlərdən uzaqlaşdırılması, aktiv həyat tərzinə uyğunlaşması üçün gənclər arasında boulinq yarışması təşkil etmişdir. Təşkil olunan yarış ölkə mediasında geniş rezonans doğurmuş, böyük mərəğə səbəb olmuşdur.

Her zaman sosial maarifləndirici layihələri ilə diqqətçəkən YAP Gənclər Birliyi bu ənənəsini bu il də davam etdirmişdir. Belə ki, YAP Gənclər Birliyinin ofisində bədii ədəbiyyata, kitaba mərağın artırılması məqsədi ilə "Dənişanın kitab" adlı layihə həyata keçirilmişdir. Layihə gənclər tərəfindən böyük rəğbətlə qarşılanmışdır.

Yeni Azərbaycan Partiyası Azərbaycanda fəaliyyət göstərən xarici ölkə səfirlerini birliyin ofisində dəvət edərək, onlara gənclərin görüşünü təşkil etmişdir. Cari ilde Kubanın Azərbaycandakı fəvqələdə və selahiyəlli səfiri Alfredo Nieves Portuondo YAP Gənclər Birliyinin qonağı olmuş, gənclərə "Beynəlxalq əlaqələr və diplomatiya" mövzusunda təlim keçmişdir.

2017-ci ildə sosial şəbəkələrdə xüsusi aktivliyi ilə seçilən YAP Gənclər Birliyi ölkə həqiqətlərinin tanıdılması istiqamətində bir sıra işlər görmüş, Azərbaycan həqiqətlərini elektron medianın yaratmış olduğu imkanlardan istifadə edərək, dünya ictimaiyyətinə çatdırılmışdır. Belə ki, internetdə YAP Gənclər Birliyinə məxsus olan səhifə və qruplar bu il ərzində də həm izleyici sayının çoxluğu, həm də paylaşılan statuslara olan reaksiya baxımdan öndə olmuşdur.

Qarşidan 2018-ci il gəlir. YAP Gənclər Birliyi 2018-ci ildə öz prinsiplərinə sadıq qalaraq, fəaliyyətini ugurla davam etdirəcək.

Qida təhlükəsizliyi məsələsi dövlətin prioritətidir

Prezident İlham Əliyev ölkə əhalisinin ərzaq məhsulları ilə etibarlı təminatı məsələsini özünün iqtisadi strategiyasının əsas komponenti kimi daim diqqət mərkəzində saxlayır

Hər bir ölkənin əhalisinin ərzaq məhsulları ilə təminatı strategiyasında qida təhlükəsizliyi olduqca mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Çünkü qida təhlükəsizliyi milli genefondun qorunmasında və sağlam nəsil yetişdirilməsində təsiridəci əsasları özündə cəmləşdirən amildir.

Ona görə də, hər bir dövlət, o cümlədən, Azərbaycan hökuməti öz aqrar siyasetində qida təhlükəsizliyini daim diqqət mərkəzində saxlayır, əhalinin sağlam ərzaq məhsulları ilə təmin edilməsi məsələsini ən önəmli tədbirlər sırasına daxil edir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ölkə əhalisinin ərzaq məhsulları ilə etibarlı təminatı məsələsini özünün iqtisadi strategiyasının əsas komponenti kimi daim diqqət mərkəzində saxlayır və bu istiqamətdə xüsusi dövlət tədbirləri həyata keçirir. Artıq "Azərbaycan Respublikasında kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalına və emalına dair Strateji Yol Xəritəsi"ndə nəzərdə tutulmuş tədbirlərin həyata keçirilməsini təmin etmək məqsədilə "Qida təhlükəsizliyi haqqında" qanun layihəsi və "Azərbaycan Respublikasında qida təhlükəsizliyinin təmin olunmasına dair 2018-2025-ci illər üçün Dövlət Proqramı"nın layihəsi də hazırlanıb.

Dövlət başçısının "Azərbaycan Respublikasında qida təhlükəsizliyi sisteminin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı elave tədbirlər haqqında" 2017-ci il 10 fevral tarixli Fərmanı da bu baxımdan, müstəsna əhəmiyyətə malikdir. Fermana əsasən, ölkədə qida təhlükəsizliyinə nezərat sistemini təkmilləşdirmək, bu sahədə şəffaflığı dəha da artırmaq, pərakəndəliyi və təkrarlanmaları aradan qaldırmaq, habelə, "Azərbaycan Respublikasında kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalına və emalına dair Strateji Yol Xəritəsi"ndə nəzərdə tutulmuş tədbirlərin həyata keçirilməsini təmin etmək məqsədilə Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin yaradılması nəzərdə tutulmuşdur. Agentliyin fəaliyyətini təmin etmək məqsədilə Baş nazırın müavini Əli Əhmədovun sədrliyi ilə Qida Təhlükəsizliyi Komissiyası yaradılmışdır. Noyarın 13-də isə Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkədə həyata keçirilən institusional islahatların tərkib hissəsi kimi Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin fəaliyyətinə təmin edilmesi istiqamətdə mühüm addım atıldı. Dövlət başçısının Fərmanına əsasən, "Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi haqqında Əsasname" təsdiq edildi.

Dövlət başçısının "Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin fəaliyyətinə təmin edilmesi haqqında" Fermanına əsasən, agentliyin strukturu təsdiq edildi. Sənədə uyğun olaraq qurumun tabeliyində publik hüquqi şəxs statuslu Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi İstututu da yaradılacaq.

2018-ci il yanvar ayının 1-dən etibarən fəaliyyətə başlayacaq agentlik qida zəncirinin bütün mərhələlərində qida təhlükəsizliyinə və qida məhsulları istehlakçılarının hüquqlarının müdafiəsinə dövlət nezərətini, habelə, qeyd olunan sahələrdə dövlət siyasetini və tənzimləməsini həyata keçirən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanıdır. Agentlik öz vəzifələrini yerinə yetirərkən və hüquqlarını həyata keçirərkən, dövlət və yerli özünüdürəetmə orqanları ilə, beynəlxalq və qeyri-hökumət təşkilatları ilə, digər hüquqi və fiziki şəxslərlə qarşılıqlı əlaqədə fəaliyyət göstərəcək. Agentliyin saxlanması xərcləri və fəaliyyəti, habelə, maddi-texniki təminatı dövlət büdcəsi və qa-

nunla nəzərdə tutulmuş digər mənbələr he-sabına maliyyələşdiriləcək.

Qida Təhlükəsizliyi İstututu isə qida məhsullarının təhlükəsizliyi sahəsində elmi-praktiki araşdırımlar aparacaq, elmi prinsiplərə əsaslanan risk qiymətləndirilməsini heyata keçirəcək, qida təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ-hüquqi aktaların layihələrini hazırlayacaq və aidiyəti üzrə təqdim edərək, qida məhsullarına dair digər beynəlxalq standartların qida məhsullarının istehsalçıları tərəfində könüllü tətbiqi, qida məhsullarının təhlükəsizliyi göstəriciləri üzrə tədqiqat xidmətləri göstərəcək.

Müvafiq sahədə vahid dövlət siyasetinin hazırlanmasında iştirak edəcək agentlik bu siyasetin həyata keçirilməsini təmin edəcək, müvafiq sahədə dövlət tənzimləməsini, dövlət nezərətini və əlaqələndirməni həyata keçirəcək.

Ölkədə istehsal edilən və ölkəyə idxlə olunan qida məhsullarını, habelə, onları qablaşdırma materiallarını qida təhlükəsizliyi baxımdan dövlət qeydiyyatına alacaq və reyestrini aparacaq. Qida məhsulları istehlakçılarının hüquqlarının müdafiəsi haqqında qanunvericiliyə riayət edilməsine dövlət nezərətini həyata keçirəcək.

Bununla yanaşı, xarici ölkələrə ixrac edilən qida məhsullarına qida təhlükəsizliyi sertifikati verən agentlik fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq, müvafiq sahədə mövcud vəziyyəti təhlil edərək dövlət tənzimləməsi və nezərəti sistemini təkmilləşdirilməsi barədə təkliflər hazırlayacaq. Fəaliyyət istiqamətləri ilə bağlı Azərbaycan dövlətinin tərəfdar çıxdığı beynəlxalq mütəxəssislərin həyata keçirilməsini təmin edəcək.

Agentlik gömrük orqanları ilə birlikdə dövlət sərhədinin buraxılış məntəqələrində ölkəyə idxlə olunan qida məhsullarını qida təhlükəsizliyi baxımdan yoxlamadan keçirəcək. Qanunla müəyyən edilmiş hallarda məhsulun daşıdığı risk səviyyəsine uyğun olaraq qida zəncirinin bütün mərhələlərində yoxlamalar aparacaq, bu sahədə aşkar olmuş qanun pozuntularının aradan qaldırılması və məhdudlaşdırıcı tədbirlərin tətbiqi barədə qərarlar qəbul edəcək. Qurumun nəzərdə tutulan qanun pozuntularının aradan qaldırılması ilə bağlı verdiyi qərarların yerine yetirilmədiyi təqdirdə onların məcburi icrası məqsədi ilə məhkəməyə müraciət etmək hüququ var. Həmçinin, qanunla müəyyən edilmiş hallarda istifadəyə yararsız qida məhsullarının götürülməsi, zərərsizləşdirilməsi, təkrar emalı və ya məhv edilməsi barədə qərar qəbul etmək səlahiyyətine malikdir.

Bununla bərabər, təhlükəli və kütləvi zəhərlənməye (xəstəliklərə) səbəb olmuş, habelə, bu cür hallara gətirib çıxara biləcəyinə əsaslı sübutlar olan, ölkədə istehsal edilən və ya ölkəyə idxlə olmış qida məhsullarının dövriyyədən kənarlaşdırılması və qida təhlükəsizliyi baxımdan ya-

ranmış fövqəladə vəziyyətin aradan qaldırılması ilə bağlı aidiyəti dövlət orqanları ilə birlikdə təxirəsalınmaz tədbirlər görecək.

Mütəxəssislər hesab edirlər ki, vahid nezərət orqanı funksiyasını yerinə yetirəcək Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin yaradılması nəticəsində ölkədə qida təhlükəsizliyinə nezərət sistemi daha da təkmilləşəcək, bu sahədə şəffaflığı artıracaq, pərakəndəliyi və təkrarlanmaları aradan qaldıracaq, habelə, "Azərbaycan Respublikasında kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalına və emalına dair Strateji Yol Xəritəsi"ndə nəzərdə tutulmuş tədbirlərin həyata keçirilmesi təmin ediləcək. Qida təhlükəsizliyi ilə bağlı vahid idarəetmənin tətbiqi resurslara qənaət edilməsinə, istehlakçı maraqlarının qorunmasına, xarici ölkələrə ixrac edilən qida məhsullarının qida təhlükəsizliyi sertifikatı ilə təmin edilməsinə, idxlə olunan qida məhsullarının təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə, genetik modifikasiya olunmuş qida məhsullarının ölkəyə idxləsinə nəzərətin gücləndirilməsinə səbəb olacaq. Qida təhlükəsizliyi sisteminin yaradılması, ilk növbədə, Azərbaycan vətəndaşlarının keyfiyyətli qida məhsulları ilə təminatına xidmət edəcək.

Göründüyü kimi, Azərbaycanda əhalinin qida məhsulları ilə etibarlı təminatı Prezident İlham Əliyevin sosial-iqtisadi siyasetinin başlıca istiqamətlərində biridir və son illərdə qida təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, qida məhsullarının keyfiyyətinin yüksəldilməsi və ixrac potensialının artırılması sahəsində ciddi addımlar atılır.

Bütün bunlar Azərbaycan Prezidentinin həyata keçiridiyi sosial siyasetin təməlinde, məhz insan amilinin dayandığını bir daha təsdiqləyir. Qida təhlükəsizliyi ilə əlaqədar mexanizmin səməralı fəaliyyət göstərməsi, norma və normativlərin beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması dövlət başçısının rəhbərliyi ilə şüretdə inkişaf edən kənd təsərrüfatının ixrac potensialının yüksəlməsinə və artırılmasına, bilavasitə müsbət təsir göstərir. Prezident İlham Əliyevin Qaxda keçirilən barama, tüttün və findiq istehsalının inkişafı məsələlərinə dair respublika müşavirəsində bildirib ki, biz əsas diqqətimizi bu sahəyə yönəldik. Çünkü bu, prioritet idi. Yaşılı nəslin nümayəndələri yaxşı bilirlər ki, Sovet vaxtında Azərbaycan özüն ətlə, yağıla, südlə, toyuq eti ilə təmin edə bilmirdi, bu məhsullar başqa respublikalardan gəldi. Biz isə, öz növbəmizdə, pambıq, üzüm, meyvə, tərəvəz, tüttün, findiq istehsal edib, başqa respublikalara göndərirdik: "Ancaq müstəqillik dövründə ərzəq təhlükəsizliyi məsələləri ön plana çıxdı. Ona görə, biz əsas diqqəti bu sahəyə yönəldik. Bunun nəticəsində, bu gün taxılşılıqda böyük inkişaf var. Düzdür, bu, hələ ki, bizi tam qane edə bilməz, biz özümüzü hələ tam təmin etmirik, ancaq inkişaf var. Ət istehsalı Azərbaycanın tələbatını, demək olar ki, ödəyir. Növbəti illərdə görüləcək tədbirlər nəticəsində biz hətta böyük ixrac potensialına da malik olacaq. Biz özümüzü toyuq eti ilə 100 faiz, süd və süd məmulatları ilə təqribən 80 faiz səviyyəsində təmin edirik. Azərbaycandan böyük həcmədə meyvə-tərəvəz ixrac edilir. Yeni ərzəq təhlükəsizliyi məsələləri prioritətdir. Deyə bilərem ki, bu sahədə elde edilmiş nailiyyətlər çox sevdiricidir. Növbəti illərdə daha da böyük nəticələr olacaq".

Samir Şərifov bildirib ki, dövlət başçısı hökumətə Azərbaycanda qeyri-neft sektorunun payına düşəcək. Bu vacib bir göstəricidir. Çünkü cari ilde də qeyri-neft sektoru 22,4 faiz artıb, lakin neft sektorunda bizdə bir qədər gerileme var". Onun sözlərinə görə, ÜDM-de qeyri-neft sektorunun payı 70 faizə yaxınlaşmaq üzərdir və bu proses davam edəcək.

"Prinsip etibarı ilə neft sektorunda azalma mövcuddur. Bu təbii haldır. Çünkü bəzi neft yataqlarımızın istismar müddəti başa çatmaqdadır. Və şübhəsiz ki, orada olan neft ehtiyatları bir qədər tükenir. Bu sektorada müəyyən gerilemə qəçilməzdir", - deyə nazir xatırladı ki, OPEC ölkəleri və ona üzv olmayan ölkələr neftin qiymətinin ədalətli səviyyələrde sabitləşdirilməsi üçün bir səra təbirlər görüb. "Azərbaycan da bu proseslərə qoşularaq neft hasilatını bir qədər azaltmağa qərar verib. Bu da öz təsirini göstərir. Nəticə etibarı ilə, qeyri-neft sektorunun artması və neft sektorunun azalması gözlənilir", - deyə nazir vurğulayıb.

Samir Şərifov: "2018-ci ilde Azərbaycan iqtisadiyyatında 1,5 faiz artım gözlənilir"

2 017-ci il Azərbaycan iqtisadiyyatı üçün uğurlu bir olub, cari il sabitləşmə ilə kim yadda qalacaq. Bunu maliyyə naziri Samir Şərifov deyib. Nazir bildirib ki, bu il Azərbaycanda 2015-2016-ci illərdə xarici şoklara məruz qaldığı zaman yaranan problemlərin həlli ilə məşgül olunub, ölkə iqtisadiyyatının makroiqtisadiyyatın sabitləşdiriləməsinə səylər göstərilib.

"Artıq məmənluqla qeyd etmək olar ki, Prezident İlham Əliyev tərəfindən aparılan məqsədyönlü tədbirlər öz neticələrini verib. Belə ki, artıq 11 ayın yekunlarına görə, iqtisadiyyatda sabitləşmə baş verib. Əvvəlki ilde müqayisədə ölkənin iqtisadi vəziyyəti daha sabitdir. Yeni makroiqtisadi sabitlik bərqrar olunub", - deyə nazir bildirib.

Samir Şərifov bildirib ki, 2017-ci ilde iqtisadiyyatda yaranmış geriləmənin aradan qaldırılması istiqamətində görülen işlər 2018-ci ilde də davam etdiriləcək: "Qəbul edilmiş dövlət büdcəsi bunun üçün münbit şərait yaradır. İlk növbədə ona görə ki, artıq İqtisadiyyat Nazirliyi tərəfində hazırlanmış makroiqtisadi proqnoza görə, ölkə iqtisadiyyatının növbəti ilde 1,5 faiz artacağı gözlənilir. Artımın əksər hissəsi qeyri-neft sektorunun payına düşəcək. Bu vacib bir göstəricidir. Çünkü cari ilde də qeyri-neft sektoru 22,4 faiz artıb, lakin neft sektorunda bizdə bir qədər gerileme var".

"Prinsip etibarı ilə neft sektorunda azalma mövcuddur. Bu təbii haldır. Çünkü bəzi neft yataqlarımızın istismar müddəti başa çatmaqdadır. Və şübhəsiz ki, orada olan neft ehtiyatları bir qədər tükenir. Bu sektorada müəyyən gerilemə qəçilməzdir", - deyə nazir xatırladı ki, OPEC ölkəleri və ona üzv olmayan ölkələr neftin qiymətinin ədalətli səviyyələrde sabitləşdirilməsi üçün bir səra təbirlər görüb. "Azərbaycan da bu proseslərə qoşularaq neft hasilatını bir qədər azaltmağa qərar verib. Bu da öz təsirini göstərir. Nəticə etibarı ilə, qeyri-neft sektorunun artması və neft sektorunun azalması gözlənilir", - deyə nazir vurğulayıb.

Samir Şərifov bildirib ki, dövlət başçısı hökumətə Azərbaycanda qeyri-neft sektorunun inkişafına nail olunmasını tapşırıb: "Çünki biz neftdən asılı qala bilmərik. Biz həm neftlə bağlı qiymət şoklarının şahidi olmuşuq. Şübhəsiz ki, bu ölkə iqtisadiyyatları üçün çox böyük problemlər yaradır. Yeni burada tekçə Azərbaycandan səhəbət getmir. Bütün neft hasil edən ölkələr bu şoklara üzləşib və bu onların iqtisadiyyatında mənfi nəticələrə getirib çıxar. Ona görə də, əsas strateji yol ondan ibarətdir ki, biz neft üzərində qurulmuş iqtisadiyyatdan, qeyri-neft sahəsi üzərində qurulmuş iqtisadiyyata keçidi təmin edək və bunu mümkün qədər qısa müddətə edək".

"Ses" Analitik Qrupu

2017-ci il mühüm iqtisadi hadisələrlə yadda qaldı

- Aydin müəllim, başa çatmaqdə olan 2017-ci ili ölkəmizin sosial-iqtisadi həyatı baxımından necə qiymətləndirərəniniz?

- Azərbaycanın iqtisadi-siyasi uğurlarını əsaslandıran əsas amillər möhkəm siyasi sabitliyin olmasına, iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi ilə əhatəli islahatların həyata keçirilməsidir. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən uğurlu iqtisadi inkişaf modeli ölkəmizin dayanıqlı iqtisadi yüksəlsini təmin etməkdədir. Qlobal böhranın hələ də davam etdiyi şəraitdə Azərbaycan özünün stabil inkişafını qoruyub saxlayıb, neft gəlirləndəki azalmalara baxmayaraq şaxələndirilmiş iqtisadiyyatın digər istehsal sahələrində artım hesabına milli gelirin hecmiin artımını təmin edib.

2017-ci ilin öten 11 ayında ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişafı davam edib, iqtisadi siyasetin prioritet istiqamətləri olan makroiqtisadi sabitliyin möhkəmləndirilməsi, qeyri-neft sektorunun inkişafının sürətləndirilməsi, regionların tərazli inkişafı, əlverişli biznes və investisiya mühütinin formalasdırılması və digər sahələrdə əhəmiyyətli irəliləyişlərə nail olunub, əhalinin rifah halının daha da yüksəldilməsi təmin edilib. Cari ilin yanvar-noyabr aylarında ölkədə 63071,3 milyon manat və ya əhalinin hər nefərinə 6481,8 manat məbleğində ümumi daxili məhsul istehsal olunub. İqtisadiyyatın qeyri-neft bölməsində istehsal olunmuş əlavə dəyər əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 2,4 faiz artıb. Həmçinin, bu dövrde ölkədə 35,7 milyard manatlıq sənaye məhsul istehsal edilib. Məhsul istehsalı sənayenin qeyri-neft sektorunda 3,5 faiz artıb.

Öten 11 ay ərzində ölkəmizə yatırılan sərmayelerin de artımı təmin edilib. İqtisadi və sosial sahəlerin inkişafı üçün bütün maliyyə mənbələrindən əsas kapitala yönəldilmiş sərmayələrin hecmi 13 milyard 688,4 milyon manat təşkil edib. Həmin vəsaitin 6051,7 milyon manatı və ya 44,2 faizi qeyri-neft sektoruna yönəldilib. Qeyri-neft bölmələrinə yönəlmış investisiyaların hecmi öten ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 8,5 faiz artıb. İxrac məhsullarının həm çeşidi, həmdə coğrafiyasının şaxələndirilməsi öz mühüm təsirini göstərib. Ölkəmizin xarici ticarət dövriyyəsi artıb, əmtət dövriyyəsində müsbət saldo yaranıb. 2017-ci ilin 11 ayı ərzində qeyri-neft sektor üzrə ixrac 1 milyard 387 milyon dollar həcmində olub. Qeyri-neft məhsullarının ixracının stimullaşdırılması məqsədile və "Made in Azerbaijan" brendinin xarici bazarlarda təşviqi genişlənib.

Maliyyə sabitliyinin güclənməsi, səmərəli valyuta siyasetinin həyata keçirilməsi neticəsində valyuta bazarının sabitləşməsi və mənatın öz dəyərini möhkəmləndirməsidir. Bu siyasetin mühüm ugu-

*YAP Siyasi Şurasının üzvü, Milli Məclisin İqtisadi siyaset, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü
Aydin Hüseynovun yap.org.az-a müsahibəsi*

ru olaraq ölkəmizin strateji valyuta ehtiyatları 1 milyard dollardan artıq çoxalıb. Bu, çox mühüm haldır və 2015-ci ildən sonra strateji maliyyə rezervlərinin azalmasının tam dayandırılması və valyuta ehtiyatlarının artımının təmin olunmasıdır. Bu tendensiaya ölkəmizin güclü iqtisadi tehlükəsizlik yastığının olmasına göstərir və global böhran şəraitində ən sabit və dayanıqlı maliyyə siyaseti yürütdüyünü təsdiqləyir.

- Regionların inkişafı ilə bağlı yürüdülən siyaseti necə dəyərləndirirdiniz?

- "Regionların 2014-2018-ci illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı"nın uğurlu icrası ölkə iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi siyasetinin güclənməsinə, qeyri-neft sektorunun və regionların inkişafının davamlılığının təmin edilməsinə, infrastrukturun və sosial xidmətlərin daha da yaxşılaşdırılmasına, ümumilikdə bölgələrin hərtərəfli inkişafı sahəsində əhəmiyyətli dəyişikliklərə səbəb olub. İqtisadi inkişafının dayanaqlığının təmin olunması, tərazli və hərtərəfli inkişafını təmin edən strateji programlar öz uğurlu nəticələrini göstərməkdir. Sosial infrastruktur yeniləşir, bu amillər Azərbaycanın iqtisadiyyatın tərazli inkişafında, əhalinin həyat səviyyəsinin yaxşılaşmasına öz mühüm töhfəsini verməkdədir. Eyni zamanda, Azərbaycanın beynəlxalq mövqeyi əhəmiyyətli dərəcədə möhkəmlənib. Həyata keçirilən iqtisadi və sosial layihələr respublikamızın beynəlxalq iqtisadi mövqeyinin güclənməsinə səbəb olub. Ölkəmizdə 250 mindən artıq yeni iş yeri yaradılıb.

Öten dövrə sənaye və texnologiyalar parklarının, sənaye məhəllələrinin yaradılması istiqamətində ciddi addımlar atılıb, kimya, təkrar emal, gəmiçiyarlı, yüksək texnologiyalar, yüksək sənaye, əczaçılıq sahələrində ixtisaslaşmış sənaye və texnologiyalar parkları nə yaradılması davam etdirilir. Regionlarda kiçik və orta sahibkarlığın genişləndirilməsi, yerli ehtiyatlardan səmərəli istifadə et-

məklə sənaye sahələrinin inkişaf etdirilməsi, sahibkarlar arasında kooperasiya əlaqələrinin gücləndirilməsi, məşğulluqda sənayenin xüsusi çökəsini artırılması baxımından sənaye məhəllələrinin yaradılması xüsusi önem kəsb edir. İlk sənaye məhəlləsi olan Neftçala Sənaye Məhəlləsi cənab Prezidentin iştirakı ilə bu ilin sentyabrın 24-də istifadəyə verilib. Masallı Sənaye Məhəlləsində hazırda tikinti işləri aparılır. Eləcə də, bölgələrdə Aqroparkların yaradılması işləri davam etdirilir.

- 2017-ci il Azərbaycanın enerji sahəsində yürüdülən siyaseti necə dəyərləndirmək olar?

- Yola saldığımız il enerji sahəsində mühüm uğurların əldə olunması baxımından da faydalı hesab edilə bilər. Bu gün Azərbaycanın təşəbbüsü ilə realaşdırılan ən mühüm layihələrdən olan, Azərbaycanın təşəbbüsü və liderliyi ilə həyata keçirilən, Prezident İlham Əliyevin "XXI əsrin layihəsi" adlandırdığı "Cənub qaz dəhlizi" layihəsi ölkəmizi Avropanın böyük təbii qaz təchizatçılarından birinə çevirməkdədir. Artıq "Cənub qaz dəhlizi" layihəsi çərçivəsində "Şahdəniz-2" qaz-kondensat yatağının təməqyaslı işlənməsi üzrə işlərin 96 faiizi, Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinin genişləndirilməsi üzrə işlərin 98 faiizi, TANAP layihəsi üzrə işlərin 82 faizi, TAP-in inşası üzrə isə 53 faizi icra edilmişdir. Hazırda inşaat işləri davam etdirilir. Cari ilin sentyabrında cənab İlham Əliyevin müəllifi olduğu Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda "Azəri", "Çıraq" və "Günəşli" yataqlarının dərinliklərində yerləşən hissəsinin birge işlənməsi və neft hasilatının pay bölgüsü haqqında düzəliş edilmiş və yenidən tərtib olunmuş sazişin imzalanması Azərbaycanın gələcək inkişafı, maliyyə imkanlarının genişləndirilməsi üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

- Azərbaycanın tranzit potensialının artırılması istiqamətində hansı addımlar atılmalıdır?

- Əlverişli coğrafi mövqeyi olan Azərbaycanın tranzit potensialının realaşdırılması Prezident İlham Əliyevin iqtisadi diversifikasiya siyasetində mühüm yer tutur. Dövlət başçısının Azərbaycanın nəqliyyat infrastrukturunun müasir dünya standartlarına uyğunlaşdırılması, tranzit potensialının daha da artırılması ilə bağlı həyata keçirdiyi dövlət siyaseti və qlobal miqyaslı təşəbbüsleri ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişafına əsaslı töhfə verməklə, Azərbaycanı mühüm nəqliyyat qovşağına və

dəhlizlərin keçdiyi məkana çevirir məkdədir. Öten dövrə Azərbaycanın tranzit imkanlarının realaşması üçün iri layihələr realaşdırılmışdır. Bu istiqamətdə Beynəlxalq Dəniz Limanının və Gəmiçayırma Zavodunun tikintisi, TRASECA, Şimal-Cənub, Şərqi-Qərb dəhlizləri çərçivəsində görünlən işlər, digər nəqliyyat layihələrinin icrası öten dövrə uğurla davam etdirilib.

2017-ci ildə regiona üçün ən əlamətdar hadisələrdən biri - Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yoluğun rəsmi açılışını xüsusile qeyd etmek olar. Cari il oktyabrın 30-da Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiye Avrasiya məkanı üçün yeni yüksəlş və uzunömürlü rifah layihəsi olan Bakı-Tbilisi-Qars (BTQ) dəmir yolu xəttini istifadəyə verdi. Qədim ipək Yolunun polad magistrallar üzərində bərpası olan dünya əhəmiyyətli bu layihənin gerçəkləşməsi ilə regionda ən nehəng kommunikasiya dəhlizlərindən biri geosiyasi tarixə vəsiqə aldı. Layihənin müəlliflərindən biri olan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin vurğulduğu kimi strateji əhəmiyyət daşıyan Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu Avrasiyanın nəqliyyat xəritəsinin ən mühüm yer tutmaqla trans-kommunikasiya qovşaqlarının ən rentabelliyə dayanıqlı həlqəsini təşkil edəcək.

- İslahatları Azərbaycanın beynəlxalq reytinginə təsiri baxımından necə şərh etmək olar?

- Aparılan islahatlar Azərbaycanın beynəlxalq reytinginin güclənməsinə səbəb olmaqdadır. Dünya Bankı 190 ölkənin biznes mühitini qiymətləndirdən "Doing Business 2018" hesabatını açıqlayıb. Hesabata əsasən, Azərbaycan 8 pille irəliləyərək 57-ci mövqeyə yüksəlib. Azərbaycanın mövqeyinin dünyadan ən mətəbər reytinglərdə irəliləməsi aparılan kompleks iqtisadi islahatlar siyasetinə beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən verilən yüksək qiymətdir. "Azərbaycanın mövqeyinin öten ilə nisbətən daha da yaxşılaşmasına bir sıra mühüm amillər, o cümlədən 2016-ci və 2017-ci illərdə aparılan islahatlar öz müsbət təsiri göstərib. Biznes sektorunda sənədləşmə işlərinin sadələşdirilməsi və şəffaflığın təmin olunması, sahibkarların mənafeyinə xidmət edən yeni qaydaların qüvvəyə minməsi, xarici ticarətə bağlı prosedurların asanlaşdırılması, idxl-ixrac əməliyyatlarının sadə-

leşdirilmesi, vergi sisteminde kiçik və orta sahibkarlığın inkişafını stimullaşdırın mühüm addımların atılması, vergi ödəyicilərinin hüquqlarının qorunması, xidmet seviyyəsinin yaxşılaşdırılması və həyata keçirilən digər tədbirlərin nəticəsi hesab oluna bilər.

- Azərbaycan 2018-ci ildə hansı makrossenariləri həyata keçirməyi hədfləşib və cari ildə siyasi-iqtisadi vəziyyəti necə proqnozlaşdırmaq olar?

- Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın 2018-ci il üçün iqtisadi prioritətləri barədə danışarkən qeyd edib ki, hazırda iqtisadi siyasetin prioritətləri iqtisadiyyatın daha da şaxələndirilməsi, qeyri-neft sektorunun inkişaf etdirilməsidir. Dövlət başçısı biznes mühitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində çox ciddi addımlar atılması, 2018-ci ildə bu istiqamətdə mühüm işlər görülməsi, dövlət investisiya layihələrinin icra olunması, inflasiyanın birrəqəmli həddə saxlanılması və süni qiymət artımına yol verilməməsi üçün ciddi tədbirlərin görülməsini də müvafiq qurumlar qarşısında mühüm vəzifə kimi qoyub. Bank sektorunda islahatların aparılması, konsolidasiya siyasetinin davam etdirilmesi barədə konkret vəzifələr müəyyən edilib. Eyni zamanda, ölkəmizin sənaye potensialının artırılması, bölgələrdə sənaye zonalarının, fermer təsərrüfatlarının yaradılması prosesinin aparılması, aqrar sahəyə dövlət dəstəyinin artırılması istiqamətində digər layihələrin həyata keçirilməsinin zəruriliyi qarşıya məqsəd qoyulub.

Azərbaycanın inkişafını təmin edən digər fundamental bir faktor ali maliyyə sənədi olan dövlət büdcəsidir. 2018-ci ilin büdcəsi təmkinli, praqmatik ssenarilərə əsaslanır və əsas məzmunu iqtisadi inkişafın dayanıqlılığını təmin etmək, güclü sosial islahatların əhatəsini genişləndirmək, bununla da, insanların rifahının ən yüksək səviyyəyə çatdırmaqdır. Bu sahədə möhkəm bünövrə qaydaların etibarlı və laiqli həyatının təmin edilməsi üçün dövlət büdcəsində sosial məsələlər ön planda dayanır. Bütün eyni zamanda, daxili investisiyalar, sahibkarlıq, qeyri-neft sektorunun inkişafında əsas rol oynayan sənaye, kənd təsərrüfatı, İKT, turizmin inkişafı üçün əsas maliyyə mənbəyidir. Eyni zamanda, dövlətin bu sahəyə yönəldiyi vəsaitləri mühüm iqtisadi və sosial layihələrin icrası üçün xüsusi rol oynayır. Həmin layihələrin icrası isə minlərlə insanın işlə təmin olunması deməkdir.

Müdafiə naziri hərbi tibb müəssisələrində olub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin tapşırığına əsasən cəbhəboyu zonada səfərdə olarkən mobil səhra hospitalın kollektivi ilə görüşən general-polkovnik Zakir Həsənov və nazirliyin digər rəhbər heyəti dekabrın 28-də Silahlı Qüvvələrin Baş Klinik Hospitalında da olub. SIA-nın Müdafiə Nazirliyinin metbuat xidmetinə istinadən verdiyi xəbəre görə, əvvəlcə Ümummilli lider Heydər Əliyevin hospitalın ərazisində ucaldılan abidəsi öününe gül dəstələri qoyulub və ehtiram ifade edilib. Müdafiə naziri hospitalda müalicə olunan hərbi qulluqçularla görüşərək onların səhhəti ilə maraqlanıb və tezliklə sağalaraq xidmət yerlərinə qayitmalarını arzu edib. Tibb heyəti ilə görüşən general-pol-

kovnik Z.Həsənov onlara Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin təbriklerini çatdırıb.

Sonra hərbi qulluqçulara dövlətimizin başçısı adından bayram sovqatları təqdim olunub.

Naxçıvanın Bakıdakı daimi nümayəndəliyində Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə tədbir keçirilib

Dekabrın 28-də Naxçıvan Muxtar Respublikasının Bakı şəhərində daimi nümayəndəliyində 31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə tədbir keçirilib.

Daimi nümayəndəlikdən AZERTAC-a bildirilər ki, tədbirdə daimi nümayəndəliyin rəhbəri Bəxtiyar Əsgərov xalqımızın birlik və mütəşəkkiliyinin, milli təessübkeş və Vətənə sədaqətinin rəmzi olan Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə nümayəndəliyin kollektivini təbrik edib. Bildirib ki, Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü Azərbaycan xalqının birlik, bərabərlik və bütövlük günüdür. Bu bayram müxtəlif ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılarla əlaqələr qurmaq, onlar arasında birlik və həmrəylik yaratmaq işində mühüm rol oynayır. Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günüñ qeyd edilməsi bütün dünya azərbaycanlıları tərəfindən artıq bir zəruret və mənəvi ehtiyaca çevrilib.

Bəxtiyar Əsgərov ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan tarixinə miras qoymuş 31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günüñ yaranma tarixindən danışır. Qeyd edib ki, ulu öndər Heydər Əliyevin ən böyük arzularından biri dünyada yaşayan azərbaycanlılar arasında birlilik və həmrəyliyin formalasdırılması idi. Azərbaycanlılar minilliklər boyu özlərinin doğma torpağı olan tarixi Azərbaycan ərazisində, dünyanın bir çox ölkələrində yaşayaraq dünən sivilizasiyasına böyük töhfələr veriblər. Mühərribələr, inqilablar, hərbi münaqışlər, dünyada gedən müxtəlif ictimai-siyasi proseslər nəticəsində böyük Azərbaycan torpağı dəfələrlə parçalanıb, azərbaycanlıların bir qismi öz yurd-yuvalarından didərgin salınıb, deportasiyalara məruz qalıb, bir-birindən ayrı düşüb. Vaxtılıq iş tapmaq, təhsil almaq məqsədilə doğma yurdu tərk edərək başqa ölkələrdə qərar tutub yaşayan azərbaycanlılar da

vardır. Beləliklə də azərbaycanlılar tarihi Azərbaycan torpaqlarından bütün dünyaya yayılıblar. Bu baxımdan həmrəylik günü xalqımızın birləşmək istəyinin nümunəsidir. 1991-ci il dekabrın 16-da ulu öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günüñ qeyd olunması haqqında qərar qəbul edib. Dahi şəxsiyyət, ümummilli lider Heydər Əliyevin 1993-cü ilde ikinci dəfə siyasi hakimiyətə qayıdırsanın sonra xaricdə yaşayan azərbaycanlıların təşkilatlanması, onların problemlərinin həlli və hüquqlarının müdafiəsinin təmin edilməsi dövlətimizin diqqət mərkəzində saxlanılıb. Görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə 2001-ci ilin noyabrında Bakıda Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayıñ keçirilməsi xarici ölkələrdə yaşayan və fəaliyyət göstərən həmvətənlərimizin ümumi məqsəd, vahid azərbaycanlıq ideyəsi ətrafında birləşməsi yolunda mühüm ehəmiyyət kəsb etmiş hadisəldəndir. Bu gün bütün dünya azərbaycanlıları üçün əziz olan 31 dekabr her il Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü kimi qeyd olunur.

Sonda Bəxtiyar Əsgərov bu bayramın yaranmasının mehz Naxçıvanla birbaşa bağlılığından, ulu öndər Heydər Əliyevin ideyalarının uğurla həyata keçirilməsindən, Prezident İlham Əliyevin davam etdiridiyi uğurlu daxili və

Dəmiryolcular il ərzində görülən işləri müzakirə ediblər

Dəmiryolcular il ərzində görülən işləri müzakirə ediblər. "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsindən AZERTAC-a bildirilib ki, "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-də 31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günüñə və Yeni 2018-ci təqvim ilinə həsr olunmuş yiğincaq keçirilib.

"Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin sədri Cavid Qurbanov bildirib ki, təqvimdə bir çox əlamətdar günlər var. Ölkəminin yaxın və uzaq keçmişinin müey-

yən möqamlarını özündə əks etdirən bu tarixi günləri yaşatmaq olduqca gərekliyidir.

Cənab Məclisin sədri olarkən ilk dəfə, 1991-ci il 16 dekabr tarixli sərəncamı ilə 31 dekabr Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik və Milli Birlik bayramı elan edib, sonra isə bu tarix bütün Azərbaycan xalqının mühüm anı yaşayır. Onlardan biri də Ulu Öndərin təşəbbüsü ilə təsis edilən 31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Gündür. Bu bayramın elan olunması bizim yaxın tariximizdə baş verib.

Ümummilli lider Heydər Əliyev hələ Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri olarkən ilk dəfə, 1991-ci il 16 dekabr tarixli sərəncamı ilə 31 dekabr Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik və Milli Birlik bayramı elan edib, sonra isə bu tarix bütün Azərbaycan xalqının mühüm anı yaşayır. Onlardan biri də Ulu Öndərin təşəbbüsü ilə təsis edilən 31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Gündür. Bu bayramın elan olunması bizim yaxın tariximizdə baş verib.

Ümummilli lider Heydər Əliyev hələ Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri olarkən ilk dəfə, 1991-ci il 16 dekabr tarixli sərəncamı ilə 31 dekabr Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik və Milli Birlik bayramı elan edib, sonra isə bu tarix bütün Azərbaycan xalqının mühüm anı yaşayır. Onlardan biri də Ulu Öndərin təşəbbüsü ilə təsis edilən 31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Gündür. Bu bayramın elan olunması bizim yaxın tariximizdə baş verib.

Sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin dəmir yolu işçilərinin peşə bayramı və Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xəttinin istifadəyə verilməsi münasibətilə imzaladığı sərəncamlara əsasən, ali dövlət mükafatlarına layiq görülen bir qrup dəmiryolçuya mükafatlar təqdim edilib. Sonda "Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin sədri Cavid Qurbanov qarşıda duran vezifelərdən danışır ve 2018-ci ildə hər kəsa uğurlar arzulayıb.

Avropa İttifaqı ilə Azərbaycanın tərəfdaşlıq müqaviləsinin imzalanması üzrə danışçıların bərpası barədə Avropa Komissiyasının saytında yerləşdirilmiş mətn qılıqlı, hətta komplimentar xarakterlidir. Brüssel, ölkənin müstəqilliyi, suverenliyi və ərazi bütövlüyü prinsiplərinə tərəfdar olduğunu vurğulayaraq, Azərbaycanın Avropa Şurasının önemli üzvü, tərəfdaşı olduğunu bəyan edir, həmçinin, dini tolerantlığın və multikulturalizmin təşviqinə görə yüksək dəyərləndirir.

Xatırladıq ki, rəsmi Bakı Qarabağ konfliktinin həlli istiqamətində Avropadan eməli dəstək görmür və Avropa Şurası ile həddindən artıq yaxınılıq Azərbaycana ecbəbi "dəyərlər", qanunvericiliklər və mental düşüncəyə uyğun olmayan heyət tərzi kimi təhlükələr vəd edir. Bir sözə, Azərbaycan öz işlərinə qarışılmasını qəbul etmir, ikitərəflə və qarşılıqlı əlaqələrin inkişafına üstünlük verir. Bəli, Azərbaycan müstəqil ölkədir və Avropa Şurasına enerji təhlükəsizliyi kontekstində öz şərtlərini diktə etmek hüququna malikdir. Hətta rəsmi Bakı xatırlatdı ki, sünə təzyiqlər, sixşdirmalar, erməni təssübkeşliyi və lobbiçilik fəaliyyətinin təsirləri səbəbindən, Azərbaycan Qarabağ konfliktinin həllində heç bir yardım olmayan Avropa Şurasını tərk edə bilər.

Azərbaycanın suverenliyi, ərazi bütövlüyü, multikulturalizm və tolerantlığı etiraf edilir

Görünür, Azərbaycanın prinsipial mövqeyi rezonansə sebəb olub və Avropa ölkəmizin maraqlarına hörmətlə yanaşmaq məcburiyyətindədir. Məhz bu səbəbdən, Brüssel Azərbaycanın müstəqilliyi, suverenliyi və ərazi bütövlüyü prinsipinə sadıqlılığını, Avropa İttifaqının önemli tərəfdaşı olduğunu, multikulturalizm və dini dözümlülüğünü artıq etiraf edir. Avropa Komissiyasının saytında Avropa İttifaqı ilə Azərbaycanın tərəfdaşlıq müqaviləsinin imzalanmasını üzrə danışçıların bərpası mövzusunda yerləşdirilmiş komplimentar xarakterli mətn barədə "Rosbalt" saytında dərc edilmiş məqalədə, müəllif İrina Corbenadze Azərbaycanın üstün mövqeyini layiqinçə dəyərləndirir.

Məqalə müellifinin sadaladıqları, əslində, erməni kütləvi informasiya vasitəlerinin uzun zaman təhrif etməye çalıştığı tezislerdir. Erməni KİV-ləri, təhrif olunmuş şəkildə, Azərbaycanın ərazi bütövlüğünü Avropanın tanımadığını, Azərbaycanda etiqadca xristian olan ermenilərə qarşı dözləməziyin olduğunu təsviq etməye çalışır. Lakin Brüsselin saytında yerləşdirilən mətn erməni KİV-lərinin bu taftalogiyasını dağıtdı. İrina Corbenadze öz məqaləsində bunu, Bakının göstərdiyi qətiyyətə bağlayır və qeyd edir ki, Avropa İttifaqı Azərbaycanı hərbi-siyasi və iqtisadi baxımdan özünə tabe edə bilmədi, Azərbaycan Qərbin istənilən təşəbbüsünə öz milli suverenliyi, mövcud hakimiyətin dayanıqlılığı prizmasından baxır və öz ayağı üstündə dayanmağı bacaran bu ölkənin Avropa İttifaqına şərtlərini diktə etməyə haqqı var.

Rəsmi Bakı Avropadan ərazi toxunulmazlığı və müstəqilliyə hörmət prinsiplərilə yanaşma tələb edir

Azərbaycanın Avropaya diktə etdiyi əsas şərt Qarabağ mənaqışının həlli ilə bağlıdır. Rəsmi Bakı Avropanın Qarabağ məsələsinə Helsinki prinsipləri - ərazi toxunulmazlığı və müstəqilliyə hörmət prinsipləri esasında yanaşılmasını tələb edib və indi də tələb edir. Amma AŞPA-da fəaliyyət gos-

Azərbaycanın Avropaya Qarabağ şərti

İlk dəfədir tərəfdaş dövlət Avropa İttifaqına əməkdaşlıq haqqında saziş bağlamaq təklifi ilə müraciət edir

tərəfə erməni lobbisi məsələyə xristian həmrəyliyi donu geyindirməyə ciddi-cəhdə çalışır. İşgalçılardan bu ciddi-cəhdə dünya ictimaiyyətinin diqqətindən, sözsüz ki, kənardan qala bilməz və Azərbaycanın bu barədə haqlı iradları da öz təsirini göstərir. Artıq erməni təssübkeşliyi, lobbiçilik öz nüfuzunu və təsir gücünü itirir. Göründüyü kimi, Azərbaycanın göstərdiyi qətiyyət Avropa İttifaqını Qarabağ məsələsinə də, postsovət məkanının digər mənaqışları kimi, yanaşmağa məcbur edir. Başqasının prinsiplərinə tabe olmayan Azərbaycanı Avropanın öz orbitinə salmaq istəyi baş tutmadı. Böyük ehtimalla, bu mənaqışın Madrid prinsipləri üzrə həlli məsələsi de Azərbaycanın tələblərinin nəzəre alınması ile neticələnəcək.

Bürsəldən verilən son açıqlamalar ermənilərde ruh düşgünlüyü yaradıb. İşgalçi Sarkisyan rejimi və Ermənistən ictimaiyyəti Avropa Komissiyasının saytında sərgilənmiş mövqedən ciddi narahatlıq keçirir. Bu narahatlığı erməni ekspertlərinin və politoloqlarının şəhərində, hətta etiraflarında görəmək çətin deyil. Avropa Komissiyasının saytına yerləşdirilmiş mətnindən qıçıqlanmış və "1in.am" portalına müsahibə vermiş erməni politoloq Laura Baqdasaryan etiraf edir ki, Ermənistənla bağlanmış müqavilə ilə Azərbaycanın təklif etdiyi müqavilə arasında ciddi fərq var. Azərbaycanın Avropa İttifaqına strateji əməkdaşlıq haqqında saziş bağlamaq təklifinə L.Baqdasaryan öz təəccüb dölu qısqanlılığını da gizlədə bilməyib və etiraf edib ki, ilk dəfədir tərəfdaş dövlət Avropa İttifaqına bu cür təkliflə müraciət edir.

Erməni politoloqları etiraf edir ki, Azərbaycanın təklif etdiyi sazişdə rəsmi Bakı yətərince imtiyazlı durumdadır və Avropa Komissiyasının saytına yerləşdirilmiş mətnindən, belə görünür ki, Azərbaycan təklif etdiyi bu imtiyazların müqavilədə də yer almasına nail olacaq. Çünkü Azərbaycan postsovət müstəvisinin bəzi ölkəleri kimi, Avropadan yardım istəmir və özü Avropaya enerji mənbələrinin şaxələndirilməsində yardım edir.

Avropa İttifaqının Azərbaycana qarşı maraqlı olması günün reallığıdır

Göründüyü kimi, ölkəmizin iqtisadi qüdrəti, uğurlu siyasetinin məntiqi nəticəsi olaraq, Avropa Azərbaycan həqiqətlərini etiraf etmək məcburiyyətindədir. Artıq iki standartların tətbiq edilməsinin mənasız olduğu-

də iştirak etməyen, gələcək perspektivlərden məhrum olan, sefalet içinde inleyən, daim Avropadan yardımçılar uman, marginallaşmış ve künçə qıslımlı Ermənistən işğalçılığı siyasetini dəstekləmək, qanunsuz hərəkətlərinə etinasız yanaşmaq, yaxud separatçılarla mübarizədə Azərbaycana iki standartlar tətbiq etmək Avropaya heç nə vəd etmir. Erməni ictimaiyyəti də, çox yaxşı başa düşür ki, Avropa İttifaqının Ermənistənə deyil, Azərbaycana qarşı maraqlı olması günün reallığıdır. Azərbaycanın dinamik inkişaf tendensiyası ilə səfalet içinde olan Ermənistən müqayisə belə edilə bilməz və əgər Avropa, eləcə də, onları dəstəkleyən beynəlxalq təşkilatlar bunun fərqliyələrse və bunu etiraf edirlərse, deməli, ermənilər öz dayaqlarından məhrum olmaq astasındadırlar. Avropada öz dəstəyini və dayağıni itirmək isə ermənilərin, nəinki Dağılıq Qarabağ məsələsində meğlubiyyətini aktuallaşdırır, hətta bu fakt tezliklə Ermənistən, bir dövlət kimi süqutu və dünya xəritəsində silinməsi deməkdir.

Inam HACIYEV

"Türkel TV" MMC-yə ümumrespublika televiziya yayımı üçün müddətsiz lisenziya verilib

Dekabrin 28-də Milli Televiziya və Radio Şurasının növbəti iclası keçirilib. Sudan AZƏRTAC-a bildirilər ki, iclasda Milli Televiziya və Radio Şurasının 2017-ci il 14 noyabr tarixli qərarı ilə əxtisaslaşmış (xəber) televiziya kanalının açılması üçün ümumrespublika televiziya yayımı üzrə (Bakı şəhəri və Abşeron yarımadasında 31-ci TV yayım kanalı) 2017-ci il 16 noyabr tarixdən 2017-ci il 16 dekabr tarixdək elan edilmiş müsabiqədə iştirak etmiş "BAKU ART LAB" MMC, "MƏDİA MASTER" MMC-nin sənədlərinə baxılıb, müsabiqənin nəticələri müzakira edilib. Azərbaycan Respublikası Milli Televiziya və Radio yayımı haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2002-ci il 25 iyun tarixli 345-IIQ sayılı Qanunun 15, 19-cu maddələrini, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 5 oktyabr tarixli 795 sayılı Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Milli Televiziya və Radio Şurası haqqında Əsasname"nin 8.6, 9.6-cı bəndini, "Lisenziyalar və icazələr haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2016-ci il 15 mart tarixli 176-VQ sayılı Qanunun 22.1-ci maddəsinin rəhbər tutaraq digər iddiaçılara müqayisədə daha üstün yaradıcılıq imkanlarına, daha münasib maddi-texniki bazaya və peşkar kadr potensialına malik olan "Türkel TV" MMC-ni ümumrespublika televiziya yayım kanalının açılması üçün (Bakı şəhəri və Abşeron yarımadasında 31-ci TV yayım kanalı) 2017-ci il 16 noyabr tarixdən 2017-ci il 16 dekabr tarixdək elan edilmiş müsabiqənin qalibi elan edib və ona 31-ci TV yayım kanalında ümumrespublika televiziya yayımı üçün müddətsiz lisenziya verilib. İclasda, həmçinin "Azərbaycan Televiziya və Radio Verilişləri" QSC-nin 2018-ci il 1 yanvar tarixdən "AzTV" və "Mədəniyyət TV" kanallarının Bakı şəhəri və Abşeron yarımadasında yüksək keyfiyyətli rəqəmsal (HD formatında) yayımı başlaması barədə qərar qəbul edilib.

Vətəndaşlar ev və mənzillərə dair çıxarışı elektron üsulla əldə edə bilərlər

Dekabrin 28-dən etibarən Azərbaycanda daşınmaz əmlaka dair hüquqların dövlət qeydiyyatı haqqında çıxarışın elektron üsulla əldə edilməsi proseduruna başlanılıb.

AZƏRTAC xəber verir ki, Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin Kollegiyası bununla bağlı "Azərbaycan Respublikasının Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin yanında Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reystri Xidməti tərəfindən daşınmaz əmlakın ipotekasının dövlət qeydiyyatı üçün müraciətin və sənədlərin qəbulu üzrə inzibati reqlament"de və "Azərbaycan Respublikasının Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin yanında Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reystri Xidməti tərəfindən daşınmaz əmlakın ipotekasının əlavə dövlət qeydiyyatı və sonrakı ipotekanın dövlət qeydiyyatı üçün müraciətin və sənədlərin qəbulu üzrə inzibati reqlament"de və "Azərbaycan Respublikasının Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin yanında Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reystri Xidməti tərəfindən daşınmaz əmlakın lizinqinin dövlət qeydiyyatı üçün müraciətin və sənədlərin qəbulu üzrə inzibati reqlament"de müvafiq dəyişikliklər edib.

Qərar dekabrin 28-dən qüvvəyə minir. Vətəndaşlar elektron imza ilə təsdiqlənməklə "Elektron Hökumət" portalında yerləşdirilən sənədləri elektron üsulla əldə edə biləcəklər.

2017-ci il turizm sahəsində uğurlarla yadda qaldı

Bu ilin on bir ayı ərzində ölkəmizə gələn turistlərin sayı
2 milyon 477 min 908 nəfər olub

Turizm ölkəsinə çevrilən və dünya arenasında öz sözünü deyən Azərbaycan zəngin təbii sərvətləri, qədim tarixi və memarlıq abidələri, özünəməxsus adət-ənənələri və əlverişli coğrafi mövqeyi ilə seçilir. Belə bir potensiala malik olan Azərbaycanda turizmin müxtəlif növlərinin inkişaf etdirilməsi, hüquqi-normativ aktların qəbul edilməsi, turizm sahəsində orta və kiçik sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi və digər istiqamətlərdə məqsədönlü işlər görülür. Davamlı olaraq, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin imzaladığı "Regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair Dövlət Programları"nda turizmin inkişafına xidmət edən kompleks tədbirlər həyata keçirilir.

Bu gün Azərbaycanda dövlətin apardığı turizm siyasəti bu sahənin inkişafına güclü təkan verir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 1 sentyabr 2016-ci il tarixli "Azərbaycan Respublikasında turizmin inkişafı ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Sərəncamı və 6 dekabr 2016-ci il tarixli Fərmanı ilə "Azərbaycan Respublikasında ixtisaslaşmış turizm sənayesinin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi"nin təsdiq edilməsi ölkəmizin turizm sənayesi üçün yeni mərhələnin başlanğıcını qoyub.

BAKİ ŞÖPINQ FESTİVALİ ÖLKƏMİZİN TURİZM İMICİNİN GÜCLƏNMƏSİNƏ XİDMƏT EDİR

"Azərbaycan Respublikasında ixtisaslaşmış turizm sənayesinin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi"ndə qarşıya qoyulmuş hədəflərə çatmaq üçün bir sıra uğurlu addımlar atılıb. Ölkəmizdə, ilk dəfə olaraq, il ərzində iki dəfə Bakı Şöpinq Festivalı keçirilib. Festivallər ölkəmizdə ticarət dövriyyəsinin artmasına müsbət təsir göstərib. Birinci Bakı Şöpinq Festivalında 172 şirkət əlavə dəyər vergisinin qaytarılmasına qoşuldusa, ikinci festivalda onların sayı 493 oldu. İlk festivalda tərefdaş qismində çıxış edən müəssisələrin sayı 33 idi, ikinci festivalda tərefdaş ticarət müəssisələrinin sayı 150 oldu. Bu da, sahibkarlar tərefində festivala olan marağın getdikcə artdığını bir da-ha təsdiq edir. Sahibkarlığın inkişafına, eləcə də, Azərbaycanın turizm gəlirlərinin artmasına xidmət edən Bakı Şöpinq Festivalına bir çox qonşu dövlətlərde maraq yaranıb. Festival yerli sahibkarlığın inkişafı, ticarət və turizmə əlavə sərmayələrin cəlb edilməsi baxımından effektiv olmaqla yanaşı, Azərbaycan vətəndaşlarının da xarici turistlərə şəmil olunan ƏDV qaytarılması sistemindən yararlanmasına da şərait yaratdı. Festival üçün turizm sektorunda, ilk dəfə olaraq, AZAL və mehmanxanalar ilə tur-paketlər yaradıldı. İştirakçı mağazalar aktiv şəkildə marketing və satış kampaniyalarına qoşuldular. Tədbir, eyni zamanda, Azərbaycanın mədəni-tarixi irsi və ölü-

kəmizin potensialının dünyaya təbliğ edilməsinə, Bakı və ölkəmizin digər bölgələrinin turizm imicinin güclənməsinə xidmət etdi. İkinci Bakı Şöpinq Festivalı, öten festivalda olduğu kimi, uğurlu alındı. Belə ki, oktyabr ayı ərzində Azərbaycana 204686 turist geldi. Bu, keçən ilin müvafiq dövrüne nisbətən 13% artım deməkdir. Onu da, qeyd edək ki, festival müddətində 643 məğaza iştirakçı kimi qeydiyyatdan keçərək, onlardan 493-ü ƏDV qaytarma programına qoşuldu. Festivalın "Tax Free" sistemi çerçivəsində 48422 ədəd hesab-faktura təsdiqlənib. Ümumi dövriyyə 33 milyon 826 min 864 manat olub və banklar alıcılar 3 milyon 366 min 702 manat ƏDV qaytarıblar.

Alicilar Bakı Şöpinq Festivalında 10%-dən 70%-dək endirimlərdən faydalayıblar. Həmçinin, ümumi alış məbləğinin 10,2% həcmində əlavə ƏDV qaytarılmasından istifadə ediblər. Ümumilikdə, Bakı Şöpinq Festivalı zamanı ticarət mərkəzlerinə gelən insanların sayı keçən ilin analogi dövrüne nisbətən 12% artmışdır.

2025-Cİ İLƏ QƏDƏR AVROPANIN İRİ ŞƏHƏRLƏRİNİ ƏHATƏ EDƏN BİRBAŞA UÇUŞLARIN SAYI 49-DAN 100-Ə ÇATDIRILACAQ

Strateji Yol Xəritəsində paytaxt Bakı şəhərinin dünyadan aparıcı turizm mərkəzlərindən birinə çevriləməsi məqsədilə Milli Turizm Təbliğat Bürosu yaradılıb. Büro Bakı şəhərinin beynəlxalq imicinin formalasdırılması, şəhər brennin istifadəsi üzrə uzunmüddətli fealiyyət planının hazırlanması, brenddən istifadə üzrə nəzarət tədbirlərinin görülməsi, fərqli səviyyələrde təkrar branding seçimi və marketing işlərinin əlaqələndirilməsi, eləcə də, turistlərin məmənunluğunun artırılması istiqamətində fealiyyəti həyata keçirir. "Azərbaycan Respublikasında ixtisaslaşmış turizm sənayesinin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi"ndə turizmin daha da inkişaf etdirilməsi öz əksini tapıb. Bakı şəhərinin turizm potensialını artırmaq üçün yaradılan Milli Turizm Təbliğat Bürosu Bakı şəhəri barədə mövcud məlumatları yeniləmək üçün Azərbaycan Respublikasının Turizm Şurası ilə, müvafiq dövlət qurumları və digər təşkilatlarla birgə işləyir. Məqsədönlü səylər nəticəsində, Bakı şəhəri qısa-müddətli uçuş məsafəsində yerləşən və 90 milyondan artıq əhalinin yaşadığı 26 şəhəri əhatə edən potensial turizm tələbat qrupundan əhəmiyyətli dərəcədə bazar payı əldə edə bileyəkdir. Bütün bunlarla yanaşı, 2025-ci ilə

qədər Avropanın iri şəhərləri-ni əhatə edən birbaşa uçuşların sayı 49-dan 100-ə çatdırılacaq. Azərbaycanda mükəmməl turizm təcrübəsinə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan uzunmüddətli təşəbbüsler istiqamətində regionlarda və Bakıda tekniləşdirilmiş turizm infrastrukturunun qurulmasına nail olunacaq.

Milli Turizm Təbliğat Bürosunun qarşısına qoyulan vəzifələrdən biri de Bakı şəhərinə daha çox turistin cəlb olunması üçün onlayn məlumat platformasının yaradılması idi. Büronun azerbaijan.travel və salambaku.travel saytlarının istifadəyə verilməsi də bu məqsədə xidmət edir.

TURİSTLƏRƏ GÖSTƏRİLƏN XİDMƏTİN ÇEŞİDİ VƏ KEYFİYYƏTİ İLDƏN-İLƏ YÜKSƏLİR

Turistlər ilin bütün fesillərində ölkəmizdə gözəl istirahət edə bilirlər. Şəhədağ Turizm Mərkəzi, Tufandağ Qış-Yay Turizm Kompleksinin fəaliyyətə başlaması ilə ölkəmizdə turizmin mövsumiliyi aradan qalxb. İndi paytaxtda və digər şəhərlərdə dünyadan məşhur brend hotellər fealiyyət göstərir, turistlərə göstərilən xidmətin çeşidi və keyfiyyəti də ildən-ile yüksəlir.

Xarici turistlərin Azərbaycana rahat şəkildə səfər etmələri üçün bir sıra MDB ölkələrinin vətəndaşları vizesiz, bir sıra ölkələrin vətəndaşları isə, sadələşdirilmiş viza əldə etməklə, səfər edə bilirlər. 2012-ci ildə elektron viza sisteminin yaradılması, bu ilin yanvarından isə "ASAN viza" sisteminin tətbiqi ölkəmizə gəlmək istəyənlər üçün viza alınmasını 3 gün ərzində mümkün edib.

Görülən işlərin nəticəsidir ki, 2017-ci ildə ölkəmizə gələn xarici turistlərin sayında da ciddi artım qeydə alınır. Bu ilin on bir ayı ərzində, ölkəmizə gələn xarici vətəndaşların sayı 20 faiz artaraq, 2 milyon 477 min 908 nəfər olub. Bütün bu göstəricilər ölkəmizdə turizm sahəsinə dövlət tərefində ayrılan diqətinqə məntiqi nəticəsidir.

Zümrüd BAYRAMOVA

Azərbaycanda hər nəfərə düşən balın miqdarı 1 kilograma çatdırılacaq

Azərbaycanda hər nəfərə düşən balın miqdarı 280 qramdan 1 kilograma çatdırılacaq. AZERTAC xəbər verir ki, bu barədə Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi Heyvandarlığın inkişafı şöbəsinin müdürü Qalib Əbdüləliyev jurnalistlərə açıqlamasında deyib.

O bildirib ki, son dövrlərdə Azərbaycanın arıçılıq məhsullarına, xüsusiilə də bal məhsuluna Yaponiyada böyük maraq var. 2015-ci ildə 6 ton bal ixrac edilib. Həmçinin Azərbaycanda arı ailələrinin de sayı artıraqdadır. Bu ilin statistik məlumatlarına görə arı ailələrinin sayı 300 minə çatıb və ölkədə 6 min nəfər arıçılıqla məşğuldur. Arıların və arıçılıqla məşğul olanların sayını 2 dəfə artırmaq olar. Q.Əbdüləliyev qeyd edib ki, dünyada hər arı ailəsində məhsuldarlıq 20,5 kilogram olursa, Azərbaycanda bu rəqəm 10 kilogram həddindədir. Bu isə zəif göstəricidir. Azərbaycanda hər nəfəre 280 qram bal düşür. Lakin biz daxili istehsal hesabına bu rəqəmi 1 kilogram bala çatdırmaq niyyətindəyik.

Naxçıvan şəhərində açılan Yeni il yarmarkasında bolluq və ucuzluqdur

Hər il olduğu kimi, bu il də Yeni il bayramı ərafəsində Naxçıvan şəhərindəki kənd təsərrüfatı məhsullarının satışı yarmarkasında əhalinin bütün növ ərzaq məhsullarına tələbatının ödənilməsi üçün ucuz qiymətə pərakəndə ticarət xidmətləri təşkil olunub.

Naxçıvan şəhəri, Xətai küçəsindəki mərkəzi bazar da dekabrın 25-dən 31-dək təşkil olunan yarmarkada yerli məhsulların istehsalı üzrə ixtisaslaşmış 44 sahibkar tərefindən alicilara 147 adda və 250 çeşidde məhsul təqdim edilir. Bundan əlavə, idxlə mənşəli meyvəterəvəz məhsullarının topdan qiymətinə pərakəndə satışı üzrə 8 sahibkar da burada xidmətlər göstərir. Hər gün şəhər saat 8-dən başlayan yarmarkada aliciların rahat alış-veriş etmələri üçün lazımi şərait yaradılıb. Yarmarkaya məhsul getirən sahibkarlarla yanaşı, muxtar respublikanın bütün bölgələrindən ailə təsərrüfatlarının istehsalı olan "Orqanik məhsul" etiketli çox çeşidde məhsulları bazar qiymətlərindən 10-25 faiz aşağı qiymətlərlə almaq mümkündür.

"Naxçıvan Məhsulları" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətine məxsus yerin satıcısı Ramil Dünyamaliev bildirir ki, məhsullara tələbat böyükdür. Hər gün çox sayıda alicı nəfis qablaşdırılmış yüksəkkeyfiyyətli quru meyvələrden, pendir, turşu, cem və kompotlardan alır. Onlar da çalışırlar ki, bayramqabağı bütün aliciların tələbatlarını ödəyən məhsulları satışa çıxarsınlar.

Şərur rayonunun Muğanlı kənd sakini Cəfər Səfərov və vərməziyari Əlövət Məmmədov da yarmarkanın təşkilindən razılıq edirlər. Bildirirler ki, öz fərdi təsərrüfatlarının məhsulu olan gülkələm, çuğundur, sarımsaq, alma, armud, yerkökü, turp, qabaq, kartof, soğan alicilar tərefində həvəsle alınlı.

Sahbus rayonunun nemətlini alicilara tanıdan Keçili kəndindən gəlmüş Sərvər Əliyev da yarmarkanın təşkilindən razıdır. O, satmağa gətirdiyi zirincə, həmərsinə, keçi pendirine, dağ armudu turşusuna, qozfindiq ləpəsinə tələbat olduğunu deyir. Nehrəmli təsərrüfatçı Füzuli Həsənovla, ordubadlı Aslan Rüstəmov da yarmarkanın təşkilindən razılıqla danışındılar. Şübəhəsiz, onların piştəxtaya düzdüyü Nehrəm pendirini, qarpız mürəbbəsini və turşusunu, hər çeşidde Ordubad mürəbbəlerini, sucuğunu, lavaşını təkcə Naxçıvanda deyil, ölkəmizdə digər yerlərində də alicilar yaxşı tanıyırlar. Yarmarkada olduğumuz müddətdə məhsul bolluğu diqqətimizi çekdi. Hər il olduğu kimi, bu il də əhalinin istehlak zənbilinin geniş olması üçün qiymətlər nəzarətdə saxlanılıb, ucuzluq yaradılıb. Bu iş çətin olsa da, halal zəhmətə başa gələn hər bir nemətin müşterisi çox, bərəkəti bol olur. Qoy, bayram süfrəmizdə həmişə belə bolluq olsun.

AZERTAC-in Naxçıvan Muxtar Respublikasındaki bürosu

29 dekabr 2017-ci il

Xankəndi şəhərinin işgalindən 26 il ötür

Bu gün Azərbaycanın Xankəndi şəhəri və ətraf ərazilər üçün mühüm strateji əhəmiyyətə malik olan Kərkicahan qəsəbəsinin ermənilər tərəfindən işgalindən 26 il ötür. 1991-ci il dekabrın 28-də Kərkicahan qəsəbəsinin işgalı ilə Xankəndi və ətraf ərazilərin işgalı başa çatdırılıb. İşgal gününə qədər Xankəndi ərazi vahidliyinin tərkib hissəsi olan Kərkicahanın müdafiəsi, kənd sahələrindən yerli özünümüdafiə dəstələrindən, yeni yaranmış olan polis və Milli Ordunun bir qrup əsgərləri tərəfindən təşkil olunub.

Xankəndi istiqamətindən Kərkicahana doğru hücuma keçən erməni silahlılarının istifadəsində olan hərbi texnika və ağır silahlıların qarşısında bu cür müdafiə dəstələri, son nəticədə, geri çəkilməyə məcbur olublar. Özünümüdafiə dəstələrinin bir müddət erməni silahlılarının hücumlarının qarşısını almaları nəticəsində dinc əhali qəsəbədən çıxarılib. İşğaldan əvvəl əhali 350 ailə təsərrüfatı nezdində 1796 nəfər təşkil edib. İki orta məktəb, bir uşaq bağçası, bir kitabxana, bir klub, bir ATS, on dükən, bir tibb ambulatoriyası, müxtəlif isehsal sahələrinə aid olan beş sex və digər məişət-işə obyektləri dağıdlıb. Kərkicahanın ətraf ərazilər uğrunda gedən döyüşlərdə 34 nəfər şəhid olub, 150 nəfər isə müxtəlif dərəcəli xəsarətlər alıblar. Şəhid olanlardan 3 nəfər qadın, 2 nəfər isə azyaşlı uşaq olub.

Qeyd edək ki, ölkəmiz təcavüzkar Ermənistən işgalçılıq siyaseti nəticəsində, 1 mil-yondan çox soydaşlarımız öz doğma yurd-yuvalarından qaçqın düşsələr de, Azərbaycan dövləti bu insanları ağrı-acıları ilə tək qoymadı, onları düşdükləri ağır vəziyyətdən qurtarmaq üçün tədbirlər həyata keçirməyə başladı. Bütün qaçqın və məcburi köçkünlərin problemini ölkənin əsas problemi elan edən Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə onların həyat şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində mühüm tədbirlər start verildi, çadır şəhərcilərinin leğvinine başlanıldı, qaçqın və məcburi köçkünlər üçün bütün şəraitləri yeni qəsəbələr salındı. Ulu Öndər Heydər Əliyev siyasetini uğurla davam etdirən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən bu sahədə tədbirlər həyata keçirilir.

Cənab İlham Əliyevin Prezident kimi imzaladığı ilk sərəncamlarından biri 2004-cü ildə qaçqınların və məcburi köçkünlərin yaşayış şəraitinin yaxşılaşdırılması və məşgullüğün artırılması üzrə Dövlət Proqramı ile bağlıdır. Dövlət Proqramına uyğun olaraq, qaçqın və məcburi köçkünlərin sosial, təhsil, məşğulluq, yaşayış və tibbi təminatına uyğun olan lazımı tədbirlər mərhələlərlə həyata keçirilir. Təqdirəliyiq haldır ki, bu gün ölkədəki bütün qaçqın və məcburi köçkünlər dövlətin təminatındadır, onların problemlərinin həlli isə dövlət rəhbərliyinin gündəlik diqqət mərkəzindədir. Məcburi köçkünlərin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, yaşayış şəraitinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı ardıcıl və məqsədyönlü tədbirlər həyata keçirən Prezident İlham Əliyev tərəfindən 2003-2017-ci illərdə 50-dən artıq Fərman və Sərəncam imzalanıb. 2007-ci ildə ölkədə qaçqın və məcburi köçkünlər üçün salınan 12 çadır düzərgəsinin leğv edilməsi ilə başlanan proses nəticəsində, qaçqın və məcburi köçkünlər üçün indiyək 3,2 milyon kvadratmetr yaşayış sahəsi olan müasir qəsəbələr və çoxmərtəbəli binalardan ibarət yaşayış kompleksləri salınıb. Statistik rəqəmlərə diqqət etsək, görərik ki, qaçqın və məcburi köçkünlər arasında yoxsulluğun səviyyəsi 75 faizdən 12 faizə enib. Bölgelerde məcburi köçkünlər üçün 100-ə yaxın müasir yaşayış kompleksi salınıb, 250 min köçküñ yeni mənzille təmin olunub, salınan müasir qəsəbələrdə 150 məktəb, 60 tibb mərkəzi və uşaq bağçası inşa edilib. Bakı şəhərində və Abşeron rayonu ərazisində də 3 qəsəbə, 9 məhəllə salınıb, 6500 ailə ve 29 min nəfər yeni mənzillərə köçürülb. Bu qəsəbələr bütün lazımi infrastrukturla təmin olunub. İndiyək 50 minden çox ailənin və ya 250 minden çox qaçqın və məcburi köçküñün mənzil şəraitini yaxşılaşdırılıb.

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyeva da məcburi köçkünlərin həyat şəraitinin yaxşılaşdırılmasına xüsusi diqqət göstərir. Belə ki, bu ilin mayında Qaradağ rayonunda 1026 məcburi köçküñ ailəsi üçün inşa edilən "Ümid Yaşayış Kompleksi"nin teməli qoyulub. Abşeron rayonunun Masazır, Mehdiabad, o cümlədən, Sabunçu rayonunun Ramana qəsəbələrində 470 mənzil məcburi köçkünlərə təqdim edilib. Bu yaxınlarda isə, 1170 məcburi köçküñ ailəsi üçün Tərtər rayonunda inşa olunan dördmərtəbəli 34 yaşayış binasının açılışı oldu. Bu, sayca 97-ci qəsəbə idi ki, Azərbaycan dövləti köçkünlər üçün istifadəye verdi.

Məcburi köçkünlər dövlət qayğısı ilə ehətə olunub, onların həyat şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində də mühüm tədbirlər görülüb. Lakin bu diqqət onların doğma ocaqlarına qayıtmak arzularını unutdurmayıb, öz dədə-baba yurdlarına qayıtmak ümidilarını daha da artırıb. Onlar Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə işgal olunan torpaqlarımızın geri qaytarılacağına inanır və qələbə uğrunda savaşa hər an hazır olduğunu bildirirlər.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Ötən ilin ümumi göstəricisindən 116 min ton çox pambıq tədarük olunub

Dekabrın 28-dək ölkə üzrə qəbul məntəqələrinə 206 min 351 ton pambıq təhvil verilib. Dövlət Statistika Komitəsinən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, ötən gün 232 ton pambıq tədarük olunub. Xatırladaq ki, bu il ötən ilə müqayisədə 2,7 dəfə çox - 136 min 413,2 hektarda ciyid səpilib. İndiyək tədarük olunan məhsul isə ötən ilin ümumi göstəricisindən 116 min ton çoxdur.

Aqrar sektorda enənəvi təsərrüfat sahələrinə, o cümlədən pambıqçılığa diqqətin artırılması, dövlətin hərtərəffi dəstəyi artıq öz behrəsini verməkdədir. Yanacaq və motor yağılarına görə subsidiya verilməsi, istehsalçıllara mineral gübrələrin, müasir texnika və avadanlıqların güzəştli qiymətlərlə satılması, seleksiya və elmi-tədqiqat işlərinin genişləndirilməsi, toxumçuluğun dövlət tərəfindən dəsteklənməsi sahənin inkişafına stimul yaradır. Pambıqçılığın inkişafına dair Dövlət Proqramında 2022-ci ilədək xam pambıq istehsalının 500 min tona çatdırılması qarşıya hədəf kimi qoyulub. Bu tədbirlərin davamı olaraq, gələn il pambıqın alış qiyməti hər ton üçün 100-110 manat artırılacaq.

Binəqədi rayonunda "Bədən dili" adlı layihə həyata keçirilib

Binəqədi rayonunda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Gənclər Fondu maliyyə dəstəyi, Yeni Azərbaycan Partiyası Binəqədi rayon təşkilatının, Binəqədi rayon gənclər və idman idarəsinin təşkilatçılığı ilə X qrant müsabiqəsinin qalibi, Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyasının Maliyyə fakültəsinin III kurs tələbəsi Famil Qurbanov "Bədən dili" adlı layihəsi həyata keçirilib.

lib.

"Binəqədi Gənclər Evi" sosial xidmət müəssisəsində keçirilən layihənin açılış mərasimini giriş sözü ilə açan "Bədən Dili" layihəsinin rehbəri Famil Qurbanov layihə haqqında ətraflı məlumat verib və layihənin həyata keçirilməsində göstərdikləri köməyə görə, təşkilatçılla öz təşəkkürünü bildirib.

Tədbirdə çıxış edən Binəqədi rayon gənclər və idman idarəsinin əməkdaşı Ülviyə Usubova və YAP Binəqədi rayon təşkilatının

gənclər birliyinin sədri Fəsli Nəbiyev ölkəmizdə, o cümlədən, Binəqədi rayonunda gənclərə göstərilən diqqət və qayğıdan danışılar. Qeyd olunub ki, Gənclər Fondu məsələdən dəstəyi ilə artıq gənclər asanlıqla öz ideyalarını gerçəkləşdirə bilirlər. "Bədən dili" layihəsinin günü müzdə çox aktual mövzu olduğunu vurğulayan natiqlər, bu cür layihələrin davamlı olmasını arzulayıblar. Daha sonra "Binəqədi Gənclər Evi" sosial xidmət müəssisəsində layihə çərçivəsində təlimlər keçirilib.

ZÜMRÜD

Narkotik vasitələrin qeyri-qanuni dövriyyəsi ilə məşğul olan mütəşəkkil cinayətkar dəstə zərərsizləşdirilib

Dövlət Sərhəd Xidmətinin (DSX) sərhədlərimizdən etibarlı mühafizəsi istiqamətində həyata keçiridiyi məqsədyönlü tədbirlər nəticəsində narkotik vasitələrin qeyri-qanuni dövriyyəsi ilə məşğul olan mütəşəkkil cinayətkar dəstə zərərsizləşdirilib.

DSX-nin metbuat mərkəzindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, dekabrın 25-də saat 23:00 radələrində Cəlilabad rayon Edişi kəndi ərazisindəki sərhəd zastavasının xidməti sahəsində həyata keçirilmiş sərhəd mühafizə və əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində tamah məqsədilə İran vətəndaşları ilə əlbir olan cinayətkar dəstə tərəfindən külli miqdarda ağır tərkibli narkotik vasitələrin İran İslam Respublikasından Azərbaycan Respublikasına qanunsuz yolla keçirilməsinin qarşısı alınıb. Əməliyyat zamanı 1991-ci il təvəllüdü Cəlilabad rayon sakini Alışov Aqıl Həsən oğlu 1 kilogram həşış, 7 kilogram 445 qram tiryek və 5 kilogram 345 qram heroinle saxlanılıb.

Cinayətkar dəstənin digər üzvləri sərhədçilərin qanunu tələblərinə təbə olmayaraq havanın qarənligindən və relyefin mürekkebliyindən istifadə edərək hadisə yerindən qaçmağa müvəffəq olublar. Həmin şəxslərin yaxalanması və istintaqa cəlb olunması istiqamətində əməliyyat-axtarış və istintaq tədbirləri davam etdirilir.

Azərbaycanda Belarus əczaçılıq müəssisəsinin yaradılması haqqında sənədlərin imzalanması gözlənilir

Yaxın illərdə Azərbaycan ərazisində dərman preparatları istehsal edən əczaçılıq müəssisəsi yaradılmasına dair danışqlar aparılır. Artıq 2018-ci ilin əvvəlində tərəflər arasında ilkin razılaşmaların imzalanması planlaşdırılır. Belarus özünü dərman preparatları ilə təmin etmək məsələsində yaxşı göstəricilər nümayiş etdirir: ölkədə istehlak edilən əczaçılıq məhsullarının yalnız 15 faizi idxl olunur. Biz Azərbaycanda ən çox tələbat olan preparatlar istehsal etməyi nəzərdə tuturuq. AZƏRTAC xəbər verir ki, Belarusun Azərbaycandakı səfiri Gennadi Axramoviç bu sözleri 2017-ci ilin yekunlarına həsr edilmiş metbuat konfransında söyləyib. Səfir bildirib ki, sözügedən preparatların dəqiq siyahısı hələ tərəflər arasında müzakirə olunur. Lakin əsasən şış əleyhinə ən müasir preparatlar istehsalından səhəbt gedir. Layihənin maliyyələşdirilməsi məsələsi də hələ müzakirə mərhələsindədir. Səfir qeyd edib ki, tərəflərin payçıları ki mi iştirak etməsi ehtimalı çoxdur, lakin Belarus bu layihəni təkbaşına maliyyələşdirməyə də hazırlıdır.

29 dekabr 2017-ci il

Artıq kifayət qədər bəlliidir ki, Ermənistanda iqtisadi-sosial gərginlik durmadan artır və bu amil qarşısızlaşmaz prosesə چəvrilib. 2018-ci il öncəsi bu ölkədə bütün məhsulların qiymətləri yüksək faizlərlə baha-laşmaqla yanaşı, artıq yeni-2018-ci ildən 800-dən çox məhsulun qiymətinin də qalxacağı ilə bağlı informasiyalar erməni xalqını təlaşlandırib. Daha doğru desək, erməni cəmiyyətindəki psixoloji gərginliyin artması açıq-aşkar müşahidə olunmaqdadır.

Erməni ictimai təşkilatları: "Mövcud hal ümumxalq narazılığına və hətta üsyana چəvrilə bilər"

Düşmən ölkədə sosial gərginlik pik hədəfə çatıb. Ancaq buna baxmayaraq, Serj Sarkisyan hakimiyəti və ona tabe olan hərbi

xunta narazılıq edənlərə qarşı, aşkar olaraq, repressiv siyaset yürüdüb, onları ən amansız qaydada cəzalandırıb. Təkcə, son aylar hebsxanalardan erməni metbuatına sızan xəbərlərde hakimiyətə qarşı çıxıqlarına görə, həbs olmuş insanlara hansı cezaların verilməsi ətrafında qorxunc informasiyalar ictimailəşməkdədir.

Bütün bunların fonunda, bahalaşma dalgası davam edir. Xalq bilərkən ölümə doğru atılır. Məsələn, Ermənistanda fəaliyyət göstərən ictimai təşkilatların nümayəndələri də bildirir ki, ölkədə əsəssiz qiymət artımının qarışının alınması üçün iqtisadi siyaset həyata keçirilmir. Əksinə, bahalaşma daha da davamlı xarakter almağa başlayır. Sanki sadə xalqdan nəye görəse intiqam alınır. "Bu səbəbdən də, mövcud hal ümumxalq narazılığına və hətta üsyana چəvrilə bilər"-dəyə ictimai təşkilat nümayəndələri bəyan edirlər. Misal üçün, hələ bu ilin sentyabr-oktyabr aylarında qiymətlər 30-35 faiz artmışdır. Halbuki ölkənin statistika xidməti inflasiya həddinin 0,2 faizdən artıq olmadığını bildirmişdi. Reallıqda isə, bu rəqəm daha da artıb. Artıq noyabr-dekabr ayında qiymətlər 40-45 fazıl qədər yüksəlib.

Diger tərəfdən, qiymət artımları 2018-

ci ildə Avrasiya İqtisadi Birliyində Ermənistana münasibətdə mövcud olan bir sıra mehsullar üçün gömrük imtiyazlarının qüvvədən düşməsi ilə bağlıdır. Daha dəqiq desək, üçüncü ölkələrdən idxlə olunan 759 adda məhsulda da 2018-ci ildən etibarən Avrasiya İqtisadi Birliyində mövcud olan vahid gömrük rüsumu tutulacaqdır ki, bu da qiymətlərin növbəti dəfə bahalaşmasını qaćılmaz edəcək. Həmçinin, bu, Avrasiya İqtisadi Birliyinin Ermənistən bazarında üçüncü ölkələrdən gələn məhsulları sıxışdırmaq, öz məhsullarının istehlak olunmasını artırmaq məqsədi daşıyır. Lakin bunun əhali arasında narazılığa səbəb olacağı şübhəsizdir. Eyni zamanda, həm Avrasiya İqtisadi Birliyinə üzv olan, həm Avropa İttifaqı ilə çərçivə sazişi imzalılmış Ermənistən bazarında Avropa və digər ölkələrdən gələn məhsulları sıxışdırmaqla monopoliya yaratmaq, Rusiya başda olmaqla, AİB ölkələrinin esas məqsədir.

Bu, əhali arasında hakimiyətə qarşı olan nifrəti daha da yüksəldə bilər.

Prezident Serjin dələduz və fırıldaqçı qardaşı

"Fifti-fift" Saşa ona hansı təklifləri edib?

Beynəlxalq təşkilatların hesabatlarına görə, yaridan çoxu "kölgə iqtisadiyyat" olan Ermənistən iqtisadiyyatında monopoliyaya Serj Sarkisyanın yaxın ətrafi başçılıq edir ki, onlardan da biri onun qardaşı "Fifti-fift" ("Əlliye əlli") Saşa İeqəbli firıldaqçı və dələduz şəxsdir. Saşa isə qardaşına - prezident Serjə təklif edir ki, ölkənin bütün gəlirlərini onunla ellinin-əlliye nisbətində bölsərə, iqtisadiyyata yatırımlar etmək üçün investorlar cəlb edəcək. Ancaq Serjik hələ də tələsmir və qardaşı Saşa ya inanır. Ancaq bütün bunlara rəğmən, xalqın qiymətlər artmasına olan narazılığı, həm də bu cür şəxsləri himaye edən, onlara qohumluq əlaqələrinə malik olan siyasi rəhbərlikdən narazılığa keçmək an məsələsinə چəvrilib. Yəni sosial və iqtisadi narazılıq artıq siyasi narazılığa keçmək üzrədir. Hər halda, qarşidan gələn il düşmən ölkəni kəskin şəkildə çalxalayacaq. Proqnozlar və mümkün ehtimallar da bu cür qənaətə gəlməyə yeterince zəmanət verməkdədir.

Rövşən RƏSULOV

2018-ci il Ermənistən daha ağır günlər vəd edir

Sosial və iqtisadi narazılıq, artıq siyasi narazılığa keçmək üzrədir

29 dekabr 2017-ci il

Müxalifət 2018-ci ilə dağınıq və pərakəndə halda gedir

Mais Səfərli: "Bundan sonra da müxalifəti uğursuzluqlar gözləyir"

Müxalifətin daxili qarşı-durmalar fonunda diqqətçəkən məqam ondan ibarətdir ki, 2017-ci il düsərgə təmsilciliyi üçün son dərəcə uğursuz oldu. Hətta müəyyən mənada, demək olar ki, müxalifət partiyaları əvvəlki illərlə müqayisədə daha acına-caqlı və böhrənlə vəziyyətlə üz-ləşdi. Nəticədə, bəzi partiya-lar qopmalara və kütləvi istefə-lara məruz qaldı.

"Yurdaş" partiyasının sədri Mais Səfərli "Səs" qəzeti açıqlamasında bildirdi ki, 2017-ci ilin müxalifət üçün uğursuz olmasının səbəbi liderlərin yanlış və sehv siyaset aparmalarıdır. Onun dediyinə görə, partiya sədrlerinin xarici qüvvələrin maraqlarına uyğun pozucu siyaset aparmaları düşərgənin son dərəcə kritik durum yaşamasına getirib çıxarıb: "Ümumiyyətə, son 25 ilde müxalifət təmsilciliyi üçün hətta hər hansı bir naiyyətindən danışmağa heç bir əsas yoxdur və ola da bilməz. İlk önce, müxalifət partiya sədrleri öz partiyaları daxilində olan problemlərin həlli ilə məşğul olmalıdır. O cümlədən də, aralarında olan dişmələrə son qoymalıdır. Çünkü onlar heç öz düşərgələri daxilində də bir-birini qəbul etmirlər. Belə olan halda, onların hər hansı ugurlarından səhərət gedə bilər? Əlbəttə, heç bir ugurlarından. Bir sözə, uğursuzluğa düber olmaq müxalifətin alın yazısıdır".

Partiya sədri, onu da bildirdi ki, bu gün müxalifətin əsas işi xaricdə olan

havadalarlarından maliyyə yardımçıları almaq və həmin yardımçıların qarşılığında Azərbaycan dövlətinin eldə etdiyi uğurlara kölgə salmağa cəhd etməkdən ibarətdir: "Məhz müxalifətin bu cür iyrənc əməllərə əl atmasının nəticəsi dir ki, onlar xalqın gözündən tamamilə düşübələr. Ümumiyyətə, müxalifət təmsilciliyi, özləri də çox gözəl bilirlər ki, onların bundan sonra nəyə issə nail olmaları mümkün deyil. Bu baxımdan, yemlərinin kəsilməməsi və boş qalan ciblərini doldurmaq üçün xaricdə olan havadarlarının tapşırıqlarını yerine yetirmekle məşğul olurlar. Ancaq onların ne etmələrindən və nə istəmələrindən asılı olmayıraq, heç vaxt ölkəmizlə bağlı olan planları baş tutmayacaqdır".

M.Səfərlinin sözlerinə görə, qarşidan gələn 2018-ci il de 2017-ci il kimi müxalifət üçün uğursuz il olacaq: "Bu uğursuzluqların kökündə də, məhz onların gördüklori yaramaz işlər durur. Bir sözə, müxalifətin bu 25 ilde həyata keçirə bilmədiyi xəyalları nəinki 2018-ci ilde, heç 2019-2020-ci illərdə belə reallaşa bilməyəcəkdir".

GÜLYANƏ

SİYASI RAKURS

Radikal müxalifət daha bir uğursuz ili geridə qoydu

2018-ci il isə onlar üçün "ölüm ili" olacaq

Dağdıcı müxalifətin, yola sadlığımız 2017-ci il də, uğursuzluqla başa vuruları, artıq faktdır. Cari il ərzində bu düşərgədə fəaliyyət göstərən AXCP, Müsavat və s. siyasi təşkilatlar na xalqdan, na də xidmət etdikləri xarici təşkilatlardan dəstək almağı bacarmadılar. Əksinə, partiyalarası və partiyadaxili qarşı-durmalar, ziddiyyətlər pik həddinə çatdı, özlərini "ana müxalifətin liderləri" qismində zorla ictimai rəya sırimaşa çalısan psevdomüxalifətlər didişmələrin və qarşılıqlı ittihamların sayını artırırlar.

"Ölü" müxalifət növbəti ilə də ölüvaylıqla daxil olmağa məhkumdur

Siyasi gündəmdə qalmaları üçün bir neçə aksiya keçirən ənənəvi düşərgənin "liderləri" bu planlarında da uğursuzluğa düber oldular. Xüsusilə, "Milli Şura" və Müsavat 2017-ci ildə icazəli mitinq keçirənlər də, bu mitinqlər küləviliyin alınmaması üzündən, fiaskoya uğradı. Halbuki onlar 2018-ci seki illəne səslə-küylü kecid etməyə çalışırdılar. Ancaq hər şey tam əksinə oldu - "ölü" müxalifət növbəti ilə də ölüvaylıqla daxil olmağa məhkumdur.

Müxalifət düşərgəsinin fəaliyyəti ətrafında proqnozlar verən politoloq Natiq Miri maraqlı açıqlamaları ile yadda qalıb. Söyügedən məsələ ilə bağlı mətbuata açıqlama verən N.Miriye görə, dağdıcı müxalifət siyasi aktivlik göstərməməklə yanaşı, cəmiyyətə işləməyi də kenara qoyduğu üçün 2017-

ci ilde siyasi aktivlik olmadı, müxalifət təşkilatlarının keçirdiyi aksiyalara qatılan az oldu və bu aksiyalar fiaskoya uğradı. O, qarşidan gələn 2018-ci ilde də müxalifət düşərgənin bənzər aqibətlə qarşı-qarşıya qalacağını istisna etməyib və bildirib ki, müxalifətlər 2018-ci ilin prezyident seçkisi ili olduğuna və bu səbəbdən, öz-özüne aktivlik yaranacağına, mitinqlərdə küləviliyin olacağına ümidi edəcəklərse yene də fiasko qaçılmasa qalacaq. "Bundan sonra keçiriləcək mitinqlər də, partiya fəallarından başqa, heç kim qatılmayaçaq" - deyə qeyd edən N.Miri eləvə edib ki, 2018-ci ilde müxalifətin böyük külələrin qatıldığı mitinqlər keçirəcəyini söyləmək üçün hansısa əlamətlər görünmür.

Beləliklə, müxalifətənən politoloqun fikirlərindən, həm də belə nəticəyə gəlmək mümkündür ki, nəinki 2017-ci ilde, eləcə də, ondan öncəki illərdə də sözügedən düşərgə heç bir uğur qazanmayıb, ona görə də, növbəti illərdə də onların aqibətinin dəyişilməyəcəyini bəri başdan proqnozlaşdırımaq olar. "Bunu fəaliyyətsizlik adlandırsaq, daha doğru olardı"-deyən politoloq cəmiyyətin də bu cür müxalifəti ciddiye almanın doğru və qəbul edilən hesab edir. SİTAT: "...Yəni müxalifətin hansısa təşkilatı yene aksiya keçirəcək və yene də xalq aksiyaya qatılmayacaq. İnhamsızlıq mühiti davam etdikcə, hətta seçki ili olsa da, ölkədə siyasi aktivliyi, xal-

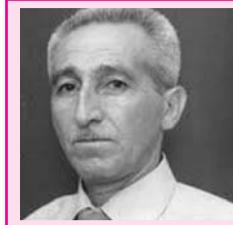
qın mitinqlərə qatılmasını gözləmək özünü aldattıqdan başqa, bir şey olmaz... Cəmiyyət müxalifəti hakimiyətə real alternativ qüvvə kimi görməyince, hər gün mitinq keçiriləcək belə, nəticə olmayacaq və fiasko qaçılmaz olacaq".

"Bu da həm onların birlik olaraq fəaliyyətinə ciddi əngəldir, həm də cəmiyyəti onlardan uzaq salır"

Yuxarıda da, qeyd olunduğu kimi, dağdıcı düşərgə cəmiyyətdən dəstək ala bilmədiyi kimi, vaxtile əlbiş olduğu xarici təşkilatların da dəstəyindən məhrum olub. Çünkü düşərgədəki partiyaların hər biri az qala bir-biriləri ilə açıq düşməncilik mövqeyində dayanıblar. Düşməncilik mövqeyi isə, durmadan artmaqdadır. Bu faktor sayəsində, yəni müxalifətin siyasi fəaliyyətsizliyi, bir-biri ilə yersiz rəqabət, bəzən düşməncilik münasibətləri ona xarici diqqəti də azaldıb. Müxalifətənən politoloqa görə, düşərgədəki təşkilatlar arasında hələ də didişmə və bir-birini qəbul etməmə sindromu hökməndir: "Bu da, həm onların birlik olaraq fəaliyyətinə ciddi əngəldir, həm də cəmiyyəti onlardan uzaq salır. 2017-ci ilde təşkil olunan etiraz aksiyalarında küləviliyin olmamasının və fiaskonun səbəblərindən biri də bu amillər id".

Baş verenlərin bilavasitə müxalifət-yönlü insanlar tərəfindən etiraf olunması isə, əslində, reallığın tam əksidir. Bu baxımdan, artıq tam əminliklə söyləmək mümkün dır ki, dağdıcı müxalifət daha bir uğursuz ili geridə qoydu və 2018-ci il onlar üçün "ölüm ili" olacaq.

Rövşən RƏSULOV

HƏMRƏY OLAQ Kİ...

Tahmasib Novruzov

Dünyada yaşayan hər bir xalqın problemləri var. Böyükliyündən-kiçikliyindən, azlığindan-çoxluğundan asılı olmayaraq, hər xalqın özüne görə həll olunası bir çox məsələləri həmin xalqın öndə gedənlərini düşündürür. Düşünənlər isə həll yolunu, ilk növbədə, millətin birləşməsində, yəni həmrəy olmasında görür. Bu da, təbiidir. Çünkü birliyi və həmrəyliyi olmayan xalq heç vaxt problemlərini həll edə bilməz. Bu mənəda, Azərbaycan xalqına birlik və həmrəylik daha çox lazımdır.

Nədənini mən deyim, kim istəyər razılaşar, kim istəyər... Düyanın ən qədim dövlətlərindən birini yaradan bu milət, yüz illərdir ki, istilalara meruz qoyulub və sonda Allahın (ürz isteyirəm, iblisin) ermənisidən torpaqlarımızı işğal etməyə qalxıb. Cəmi üç yüz il onçayə qədər dünyanın ən qüdrətli imperiyalarından birini quran, Qara dənizdən Hind okeanına, Fars körfəzindən Ural dağlarına qədər böyük bir ərazi də söz sahibi olan bu milət, indi tarixi ərazisinin onda birində oz dövlətin yenidən qurmaq, qloballaşan dünyada yerini daha da möhkəmləndirmək uğrunda mübarizə aparır. Tarixi torpaqlarımızda yadlar at oynadır, biz isə, indiki dünya düzəninin qaydalarına əməl edib, bu ərazilərə iddia qaldırırmıq. Əslində, düz edirik. Çünkü qaldıraq, dərhal bizi "işgalçi milət" kimi qələmə verəcəklər. Erməniyə, farsa, yəhuduya baxmayıñ, bizim balaca bir iddia ortaya qoymağımız yeterlidir ki, dünya yüksəb bizi "sülhə təhlükə yaradan dövlət" kimi qələmə versin. Çünkü biz türk-zadəyik və bir qüdrətli türk dövləti ilə bacarmayan dünya, bizim də qüdrətənməməzdən əndișə edir və biz də onların əndișələrinə başqa don geydirmələri, gerəkdir ki, fürsət verməyək. Ona görə də, bu gün qazandığımıza şükür edib, bunu möhkəm - möhkəm eldə saxlamaq və Üçüncü Dünya savaşından sonra, eger Yer oxunda qalsa, yeni dünya düzənində ədalətin bərpasına hazırlaşmalyıq. Yenə kimlərə dodaq büzəcək ki, bu adam nağıl danışır. Qoy olsun, nağıl hesab edək bunları. Bəyəm saysız-hesabsız nağılların və əfsanələrin tarixin müəyyən dənəmində gerəklilik qovuşduğunu görməmişikmi? O zaman bu nağılin da gerəkləşməsinə inanmaqə dəyər. Ən azı, bu inam bizim bir olmayımızın əsas ideya xətti kimi qəbul edilə və bu istək naminə həmrəy oləbilərik. Razılaşaq ki, yüz illə boyu dünyanın hər yerinə səpələnməklə, bir-birimizlə əlaqələrimizi də üzümüşdük. Şükür ki, öten əsrin axırında uca Tanrıının bu millətə qismət elədiyi Ümummilli Lider Heydər Əliyev kimi bir siyasetçi, problemlərimizdən biri kimi dünyada yaşayan azərbaycanlıların bir-birindən xəbərsiz, bir-birinin problemlərinə seyrçi olduğunu görüb də, həmrəylik ideyasını ortaya atdı. Həm də təkcə ideya kimi deyil, ciddi addımları ilə bu istəyi gerəkləşdirmenin təməlini qoyma. İndilikdə, azımdan, ona nail olmuşuq ki, dünyanın harasında, nə qədər azərbaycanlı yaşıdığını dəqiq bilirik. Onların sırasında kimin nəyə qadir olduğunu da artıq bilirik. Hətta bəzi-bəzi tədbirlərlə əcnəbi ölkələrdə sözümüzü də deyənlər var artıq. 20-25 il əvvəl, bunu da nağıl hesab edənlər varıdı. Amma bu gün artıq gerəkləşib və deməli, yolumuz doğru yoldu. Qalır bu yolu dəha da möhkəmləndirib, üstündə dəha inamlı irəliləmək. Onda çox nağıllar gerəkləşər. Yəni sözde deyil, əməldə birleşək və həmrəy oləq. Həmrəy oləq ki, bu dövləti gözdən salmaq üçün min bir əməldən çıxan ermeni lobbisinin və onlara havadarlıq edənlərin arzuları gözlərində qalsın... Həmrəy oləq ki, ilbəl gücənən və qüdrətənən Azərbaycan 10 milyonun deyil, 50 milyonun gerək dövləti olsun... Həmrəy oləq ki, gözlərini dünyanın cənnəti olan bu torpaqlardan çəkmək istəməyen bəzi-bəzi iri dövlətlərin istəkləri istək olaraq qalsın. Nəhayət, həmrəy oləq, ona görə ki, həmrəy olmayan xalq indiki dünyada əzilməyə məhkumdur! Həmrəylik günümüz və yeni təqvim ilimiz mübarək, 50 milyonluq azərbaycanlıları. Tanrı birliyimizi və həmrəyliyimizi hifz eləsin, AMİN!

Stokholmda sürücüsüz avtobuslardan istifadə ediləcək

Stokholmda Skandinaviya ərazisində ilk dəfə olaraq sürücüsüz avtobuslardan istifadə ediləcək. AZERTAC İsvəç KİV-lərinə istinadla xəber verir ki, ölkənin nəqliyyat idarəsi iki sürücüsüz avtobusun sınaqdan keçirilməsinə icazə verib. Elektrik mühərrikləri ilə təchiz edilmiş avtobuslar gələn ilin yanvarından başlayaraq əvvəlcədən programlaşdırılan 1,5 kilometr marşrut üzrə saatda 20 kilometr sürelə işləyecək. Avtobuslar altı ay müddətində Stokholmun Şista mikrorayonunda adı yollarda sınaqdan keçiriləcək. Maşınların idarəetməni həyata keçirən GPS qlobal mövqətəyinətəmə sisteminə malik sünə intellektlə təchiz edilməsinə baxmayaq, hər avtobusda bir nəfər ştatda sayılan sürücü olacaq. Layihə Nobina avtobus şirkəti tərəfindən Ericsson, SJ, KTH, Klövern, Urban ICT Arena şirkətlərindən olan texniki mütəxəssislərlə birgə həyata keçirilir. Yerli KİV-lər qeyd edir ki, İsvəç Nəqliyyat İdarəsi sürücüsüz avtobusların sınaqdan keçirilməsinə bu il iyulun 1-dən icazə verib. Hazırda idarə daha səkkiz müraciəti arasındır.

Kartof həm qida, həm də müalicə vasitəsidir

Kartof bəşər tarixində yetişdirilən ən qiymətli ərzaq növlərindən biridir. Bəzi slavyan ölkələrində "ikinci çörək" adlandırılan kartof mətbəxdə geniş istifadə edilir. Çox az xörək, qəlyanaltı və salat tapmaq olar ki, onun hazırlanmasında kartofdan istifadə edilməsin. Əvvəllər kartofdan ərzaq kimi istifadə olunmurdu. Almaniyada dekorativ bitki kimi onu park və bağlarda əkir, Fransada isə qadınlar kartof çıxəkləri ilə saçlarını bəzəyirdilər.

Rusiyada ilk dəfə kartofun dadına I Pyotr baxıb. İlk dəfə fri-kartof Amerika prezidenti Tomas Cefersonun aşpazı tərəfindən qonaqlar üçün hazırlanıb. 2000-ci ildə Belarusun paytaxtı Minskdə kartofa heykel qoyulub. 2008-ci ildə isə BMT tərəfindən "Kartof ili" elan edilib. Kartof eyni zamanda çəkisizlik şəraitinə düşən ilk tərəvəzdir. 1995-ci ildə onu "Kolumbiya" kosmik gəmisində de yetişdiriləblər. AZERTAC xəber verir ki, statistikaya görə, il erzində her ABŞ vətəndaşı il ərzində 60, almanlar 120, belaruslar 180 kilogram kartof yeyir. İsləndiyada ən yaxşı içki növlərindən biri kartofdan hazırlanır.

Kartof qanda xolesterinin tərkibini aşağı salır, arterial təzyiqin tənzimlənməsinə kömək edir. Sellüloza və pektin maddələri ilə zəngin olan kartof bağırsaqlar üçün çox faydalıdır. Kartof nişastası əsasında bişirilən kisel mədə və bağırsağı təmizləyir, toplanan zərərlə maddələri aparır, iltihab əleyhinə təsir göstərir, selikli qışanın bərpa olunmasına kömək edir. Çiy kartof şirəsi qıçırımanı aradan qaldırır, mədə və onikibarmaq bağırsağın xora xəstəliyi zamanı müalicəni sürətləndirir. Kartofdan kosmetoloji məqsədlərlə də istifadə olunur.

ELAN

"Chattha International" MMC Şirkətinə məxsus Nizamnamə, möhür, vergi (VÖEN) şəhadətnaməsi, hüquqi şəxslərin dövlət reyestrindən çıxarışı itdiyi üçün etbarsız sayılır.

***
"Təmir-Tikinti AzNY" QSC-nin səhmdarlarının nəzərinə!
17 fevral 2018-ci il tarixdə saat 11.00-da "Təmir-Tikinti AzNY" QSC-nin səhmdarlarının növbəti ümumi yığıncaq keçiriləcəkdir. Ümumi yığıncaqdə aşağıdakı məsələlər müzakirə ediləcəkdir.
1. 2017-ci ilin maliyyə balansının təsdiq edilməsi.
2. Səhmdara məxsus emlakın naturada ayrılması dair.
3. Nizamnaməyə əlavə və dəyişikliyin edilməsinə dair.
4. Digər məsələlər.

Ünvan: Bakı şəhəri, Nizami rayonu, O.Vəliyev küçəsi 1

***
Azerbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Fiziki tərbiye və CH ixtisası üzrə I kurs tələbəsi Bağıyev İlkin Bahadur oğlunun adına verilmiş tələbə biletli itdiyi üçün etbarsız sayılır.

***
Azerbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Təsviri incəsənət ixtisası üzrə V kurs tələbəsi Kərimli Elşad İlham oğlunun adına verilmiş tələbə biletli itdiyi üçün etbarsız sayılır.

***
Azerbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin İbtidai təhsilde tədrisin metodikası və metodologiyası ixtisası üzrə II kurs magistri Hətəmova Aliyə Zəfər qızının adına verilmiş magistr biletli itdiyi üçün etbarsız sayılır.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 32.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Buraxılışa məsul: Mətləb Salahov

Redaksiyanın mövqeyi ilə müellifin mövqeyi üst-üstə düşməyə biler.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yığılır, sahifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qazetdə AzəRTAC, SIA, APA və AZADINFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet bazar və bazar ertəsindən başqa hər gün nəşr olunur
Tiraj: 5500

Ses

Son sehifə

29 dekabr

"McLaren"in "Mercedes"lə əməkdaşlığı niyə baş tutmayıb?

Formula-1 yarışlarında son 3 mövsümde problem yaşayan "McLaren" komandası motor tədarükçüsü "Honda" ile yollarını ayırdı. Bunun ardından komandanın keçmiş motor tədarükçüsü "Mercedes"lə yenidən əməkdaşlığa başlayacağı haqda xəberlər yayıldı. Bu haqda iddiaların hər gün arttığı məqamda "McLaren" in "Renault"la anlaşılığı məlum oldu. SIA-nın məlumatına görə, hazırda ən yaxşı motora sahib olan, dünya çempionatının qalibi "Mercedes" komandasının rəhbəri Toto Wolff isə sözgündən məsələ ilə bağlı "McLaren"lə görüşdüklerini bildirib. O, komandanın motor tədarükçüsü olmaq üçün yeterli vaxtları oldağını vurgulayıb: "Biz "McLaren"lə əməkdaşlıq etmək istəyirdik, ancaq müzakirələrin çox uzun çəkməsi buna engel oldu. Lazımı nəticəyə gələ bilmirdik. Ona görə vaxt çox az qaldı".

T. Wolff "Red Bull" komandası haqqında da fikirlərini bildirib: "Red Bull" təmsilçiləri bele danışdırca motor tədarükçüsü tapa bilməcəklər. Bu komanda motor tədarükçüsü ilə yaxşı davranışdır. Onlar əməkdaşlıq etdikləri şirkətə qarşı münasibətlərini dəyişməlidirlər. "Red Bull" hazırlıksız bir tədarükçüsüne zərər verdiyi üçün bele çətinliklə üzləşib. Hörmət, "Mercedes"lə sahib olduğumuz dəyərlərin önəmlini hissəsidir. Biz ortaqlarımızı da bunu nəzərə alaraq seçmişik".

Elgün Vidadioğlu

Mourinyo "Juventus"un futbolçusuna "elçi" düşüb

Yventus'un futbolçusu Paulo Dibala karyerasını İngiltərədə davam etdirə biler. Apasport.az sayti "Daily Star" nəşrinə istinadən xəber verir ki, argentinli hücumçunun xidmətində "Məncəster Yunayted" maraqlıdı. "Mankunianlar"ın baş məşqçisi Joze Mourinho rəhbərliklə səhəbətində Dibalanın alınmasını tələb edib. Premyer Liqa təmsilçisi 24 yaşlı forvardla danışqlara start verib. Bu keçid 60 milyon funt-sterlinq cıvarında dəyərləndirilir. Qeyd edək ki, Paulo Dibala 2015-ci ildə "Juventus"un formasını geyinir. O, "qoca sinyora"nın heyətində ümumilikdə 119 oyunda 57 qola imza atıb.

"Liverpul" 75 milyon avroluq transfer reallaşdırıb

Liverpul" qış fasiləsində ilk transferini gerçəkləşdirib. Klubun rəsmi saytında yer alan məlumatə görə, "qırmızılar" "Sautherton"dan Virgil van Deyki heyətinə qatıb. Hollandalı müdafiəçi ilə rəsmi müqavilə imzalanıb. Məsəyidilər bu keçidə görə qarşı tərəfə 75 milyon avro təzminat ödəyib ki, bu da dünya futbolunda müdafiəçi üçün rekord məbləğdir. Qeyd edək ki, 26 yaşlı futbolçu ilə "Məncəster Siti" də yaxından maraqlanırdı.

"Məncəster Siti"nin kapitanı sıradan çıxb

Məncəster Siti"nin kapitanı Vensan Kompani uzun müddətə sıradan çıxb. SIA-nın məlumatına görə, bu barede İngiltərə klubunun baş məşqçisi Pep Qvardiola məlumat verib. O, İngiltərə Premyer Liqasının 20-ci turunda "Nyukasl"la matçda (1:0) zədələnən belçikalı müdafiəçinin durumunun ciddi olduğunu deyib: "Təəssüf ki, o, yenidən zədələndi. Kompanin xidmətindən uzun müddət yararlana bilməyəcəyik" Qeyd edək ki, V.Kompani "Nyukasl"la görüşün 11-ci dəqiqəsində zədələnib və məcburi əvəzlənib. Xatırlaqla qıçırımanı, V.Kompani bundan əvvəl avqustda zədələnmişdi və yeni sağalmışdı.

Dani Alves Bakıya gəlir

Brazilı millisinin və PSJ-nin müdafiəçisi Dani Alves Yeni ilə Azərbaycanda qarşılayacaq. Qol.az-in məlumatına görə, bu haqda Türkiyənin "Sabah" qəzeti xəber yayıb. "Barselona"dakı çıxışları ilə daha çox tanınan 34 yaşlı futbolçunun dekabrın 31-də Bakıdakı "Hilton" otelində təşkil ediləcək Yeni il şəhərinə qatılacağı bildirilib. Qəzet yazıb ki, bu tədbirə Türkiyənin ünlü diceyi Faruk Sabançı da çıxış edəcək və buna görə 40 min dollar mükafat alacaq.